

PROSINEC
2014

SEDM KVĚTŮ UMĚNÍ | REPORTÁŽ (4)

PS 8. BŘEZNA | SEZNAMTE SE (12)

KAMÍNKÁ 2015 – CO SE CHYSTÁ | VZDĚLÁVÁNÍ (17)

SETKÁNÍ PIONÝRŮ LIBERECKA

Ve dnech 10.–12. 10. 2014 se ve Stráži pod Ralskem uskutečnilo krajské setkání pionýrů Liberecké KOP.

Náš víkend začal v pátek v půl páté, kdy pro nás na Rybníček do Liberce přijel objednaný autobus a odvezl nás do klubovny PS Výři.

Po ubytování jsme se odebrali na náměstí, kde Tomáš Rychtařík přivítal všechny přítomné a popřál nám skvělý víkend plný zážitků. Poté již slovo předal Jirkovi Musilovi, který celý víkend řídil.

Ještě v pátek večer se oddíly rozdělily na mladší a starší účastníky. Mladší měli možnost jít do herny, kde je stolní fotbal, různé hry, ale také boulderová stěna. Pro starší účastníky byla připravená jakási stopovaná, kde se plnily různé úkoly, např. navléct řadu korálků, vyměnit si ponožku, 20x přeskočit přes švihadlo, nebo oloupat mandarinku. Aby to ovšem nebylo moc jednoduché, tak se všechny úkoly plnily ve dvojicích, které měly svázané dvě ruce k sobě a do cíle musely donést minimálně 2 litry vody v igelitových sáčcích.

V sobotu byla pro všechny účastníky připravená hra do okolí Stráže a na Děvín. Po cestě byla opět různá stanoviště. Všichni si vyzkoušeli jízdu na lodičkách na hamerském jezeře, na zámku ve Stráži si zastříleli ze vzduchovek, také jsme si prohlédli základnu Báňské záchranné služby v Hamru na jezeře. Konec výletu byl na zřícenině hradu Děvín, kde jsme si opekli buřty.

Večer se starší účastníci vydali na boulderovou stěnu a do herny a mladší měli připravenou hru před strážským zámkem se svíčkami.

V neděli nezbylo nic jiného, než vyhodnotit sobotní hru, zabalit a vydat se domů. Pro vyhodnocení nám Výři vyjednali vstup na strážský zámek, který je nyní v rekonstrukci, takže to určitě mělo pro děti velké kouzlo.

O stravování se nám starali pionýři ze skupiny Radovánka, za což jim patří velké „děkujeme!“.

Obrovské „díky!“ ovšem patří hlavně Jirkovi Musilovi a celé Pionýrské skupině Výři, která se postarala o úžasný program a zážitky.

Krajského setkání se zúčastnilo celkem 116 pionýrů z pěti skupin.

Lucka Boudová, PS Objevitelé

foto na titulní straně: Radek Závůrek

Připravte ohňostroje

Tak tu máme konec dalšího roku a s ním i stále přibývající přání zdraví, štěstí, hezkých svátků, bohaté nadílky, dobrého zažívání... Ani Mozaika není výjimkou, a tak vám jménem redakce i celého Ústředí Pionýra především přejeme mír, klid, hodně lásky, nadšení a nápadů pro vše, do čeho se pustíte.

A až se přiblíží konec roku, začne bít půlnoc a noční oblohu prozáří ohňostroje, nezapomeňte, že se nejen loučíte se starým – a snad povedeným – rokem, ale že také vítáte rok nový, ve kterém všichni společně oslavíme 25. výročí obnovení činnosti našeho Pionýra.

Jakub

KALENDÁŘÍKY A NOVOROČENKY

Na Pionýrském internetovém jarmarku – emoska.pionyr.cz – jsou již k objednání nové novoročenky a kalendáříky. Kalendáříky jsou v pěti variantách (viz náhledy), novoročenka je jako obvykle jednotná.

KALENDÁŘIUM | nabídkový plán akcí a soutěží

30. 1. – 1. 2. 2015	Ledová Praha	Praha	Nadace Dětem 3. tisíciletí, Pionýr
31. 1. 2015	Koncert Děti dětem	Praha	Nadace Dětem 3. tisíciletí, Pionýr
28. 3. 2015	O putovní pohár Zlaté růže	České Budějovice	Jihočeská KOP
10. – 12. 4. 2015	Kamínka	Plzeň	Pionýr
17. 4. – 17. 5. 2015	Pionýrská „25“	Celá ČR	Pionýr
18. 4. 2015	Český pohár v ringu	Dolní Slivno	1. PTS Táborník
5.–7. 6. 2015	40. ročník branné hry Cesta odhodlání	Kokořínsko	PS Střelka Kostelec nad Labem
12.–14. 6. 2015	RESET – Republikové setkání Pionýra	Praha	Pionýr
13. – 15. 11. 2015	Konference o činnosti Pionýra		Pionýr

MOZAIKA PIONÝRA – vydává Pionýr pro svou vnitřní potřebu. | Uzávěrka tohoto čísla: 15. 11. 2014. | Kontakty: Pionýr, Senovážné nám. 977/24, Praha 1, PSČ 116 47, tel.: 234 621 299; 777 248 720; fax: 224 215 101; e-mail: mozaika@pionyr.cz. Aktuální informace o spolku Pionýr poskytujeme též na internetu: www.pionyr.cz. | Textové příspěvky přijímáme ve formátech souborů .doc nebo .rtf, foto v dostatečném rozlišení pro tisk (300 ppi – pro použití v tisku ve velikosti 1:1). | Odpovědný redaktor: Jakub Kořínek. Grafická úprava: Matěj Feszanicz – www.feszanicz.cz | Tisk: BOFTISK Nymburk. | Distribuce: Postservis. | V evidenci periodického tisku evidováno pod číslem MK ČR E11046, ČÍSLO ISSN 1213-4686. | Vydáno díky finanční podpoře Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Zpravodaj je neprodejný.

ProRock 2014	1
Setkání pionýru Liberecka fotoreportáž	2
Sedm květů umění reportáž	4
Aktuality informace	7
Sami o sobě zprávy ze sdružení	8
Co nového v RISPU informace	10
Tělo i duše Pionýra horká kaše	11
PS 8. března Jindřichův Hradec seznamte se	12
Vánoční stromeček námet na rukodělnou činnost	13
Pionýrská „25“ výročí	14
Socka Staník o dětech trochu jiných	15
Výprava zálesáků z Klenčí do Domažlic geopozvánka	16
Kamínka 2015 – co se chystá vzdělávání	17
Přihlašování spuštěno reset	18
Dějiny tvoří lidé železná koule u nohy	19
Váhavý převrat ju-pí 1989	20
Třináct malých konferencí obsah činnosti	22
Česká rada Pionýra informace z jednání orgánů Pionýra	23
O království ve Středozemí výkop z naší KOP	23
Píseň českých srdcí	24
Ochranka pro osobnost právní posilovna	26
Kaleidoskop výročí a zajímavosti	27
Pionýrský Sedmikvítek tematická fotostránka	28

SEDM KVĚTŮ UMĚNÍ

O tom, že Pionýrský Sedmikvítek je květinka neobvyklá, které se daří nevíce na podzim a v zimě, jsme už psali vícekrát. A na následujících třech stranách se můžete přesvědčit, že to nebyly plané řeči. Listopad nám nadělil hned tři republiková finále a k tomu i tři oblastní kola. Jak se i v následujících zprávách dočtete, Pionýrský Sedmikvítek je skutečně jedinečná soutěž, a to jak svou otevřeností, tak žánrovým záběrem. A je opravdu pro každého – i pro vás! Výsledky najdete na: sedmikvitek.pionyr.cz.

FOLKLORNÍ TANCE

Národní finále se konalo ve dnech 7.–9. 11. 2014 v Chotěboři pod taktovkou Krajské organizace Pionýra kraje Vysočina. Celkem se zúčastnilo 352 účastníků. Další doprovodné kulturně-historické aktivity probíhaly v Jihlavě. A program byl připraven i pro vedoucí souborů – společná dílna s porotou. V té zasedali tři odborníci na folklorní tanec. Předsedkyní poroty byla Radka Erenbergerová (FoS ČR), členy poroty byli Josef Dospěl a Hana Šteidlová.

Během sedmikvítkového víkendu se setkali děti z různých zemí, kultur i různého věku. Měly možnost naučit se některé odlišné taneční prvky, které náš nebo maďarský folklor používá.

Maďarští hosté na letošním ročníku byli ze dvou měst, Szekszárd a Bácsaapáti. Na společném jednání vedoucích delegací

a organizátorů uzavřeli další dohodu o spolupráci a výměnách souborů v roce 2015. Přínosem byla i výměna zkušeností mezi českými vedoucími souborů. Pionýr je totiž jediná česká organizace, která v oblasti folkloru pořádá otevřenou soutěžní akci, takže se zde potkává různorodé složení souborů.

Slavnostní zahájení v pátek v sokolovně proběhlo netradičně, soubory se navzájem učily tance z Horácka a okolí Szekszárdu. Celý soutěžní program moderoval skvělým způsobem Petr Dajč. Mimo soutěž se zúčastnila mažoretková skupina z Chotěboře a začátečníci z maďarského souboru ze Szekszárdu. Závěrečná ocenění úspěšným souborům předávali radní Kraje Vysočina Dr. Marie Kružíková, předsedkyně poroty Radka Erenbergerová a předseda Krajské organizace Pionýra Mgr. Jiří Němec.

**PROJEKTY A SOUTĚŽE JSOU
JEDNÍM Z TÉMAT KONFERENCE
O ČINNOSTI PIONÝRA.**

Velice děkujeme za pomoc a spolupráci Pionýrské skupině Mláďata Chotěboř a Junior klubu Chotěboř, dále za práci tlumočnicka pana Ing. Jozefa Domonkoše, zvukařů a osvětlovačů. Také vysoce hodnotíme nové grafické zpracování diplomů a pamětních listů. Jsme rádi, že Pionýrský Sedmikvítek opět zaujímá pevné místo v našem spolku a těšíme se na rozvoj oblastních kol v jednotlivých krajích.

pořadatelé

PATNÁCTILETÝ PROROCK

Psal se rok 2000, 14. října, a v pražském klubu Prosek předstoupila před porotu I. ročníku tehdy nejmladší soutěže Sedmikvítku první z 16 finálových kapel. Do nově vzniklého festivalu mladých rockových kapel, kterých tehdy bylo v celé ČR tolik, že by je člověk spočítal na prstech jedné ruky, se přihlásilo 23 kapel ze čtyř krajů ČR. Abychom tehdy dostali ProRock do povědomí a přilákali soutěžící, museli jsme rozeslat desítky dopisů na adresy DDM, sdružení, ZUŠ, ZŠ apod. Po skončení pilotního ročníku soutěže tehdy napsal novinář Petr

Hnilo na stránkách rockového měsíčníku: „Pro Rock je pro tuzemský rock bezesporu velmi přínosná akce...“ a později s ním souzněl i redaktor a hudební kritik Jaroslav Špulák na stránkách Práva.

Píše se rok 2014, 15. listopadu, a v pražském klubu Nová Chmelnice, předstupuje před porotu soutěže ProRock první z 10 finálových kapel... Do XV. ročníku festivalu, jakých jsou po celé ČR dnes desítky, se jich přihlásilo z Česka a Slovenska 300 (!). Abychom udrželi ProRock v povědomí, bylo ale nutno radikálně změnit přístup k propagaci a zviditelnění soutěže. Už dávno nefungují sebelépe napsané dopisy, které zpravidla skončí rovnou ve skartačním stroji, s vývojem chování na internetu a s tím spojenou spamovou poštou již nefungují ani členě odeslané emaily, které končí rovnou v koši. Pro současnost se ukázalo, že nejvhodnějším oslovením kapel, ve spojení s propagací, bude „sňatek z rozumu“ s partnerem soutěže – serverem Bandzone.cz, na kterém má profil 34 000 kapel z Česka a Slovenska. Výsledkem byl přihlašovací boom, takže oproti minulým ročníkům musela být ustanovena porota, která v neveřejném kole vybrala napřed 50 semifinalistů, ze kterých pak vzešla finálová desítky. Součástí spolupráce s Bandzone.cz byl

samostatný profil soutěže, na kterém mohli porotci přímo hlasovat.

ProRock prošel během patnáctileté tradice přirozeným vývojem, byly lepší i slabší roky a o to více jsem rád, že tato sinusoida byla letos výrazně rostoucí. Bylo to dáno nejen novým systémem organizace, ale především doposud pravděpodobně nejvyšší úrovní soutěže, která se vrátila v žánrovosti více ke „kořenům vzniku“ a ve finále byl slyšet nejen cross-rock a metal, ale i folk-rock a pop-rock a do textů autorských skladeb se vrátila čeština. Velkou devizou letošního ročníku byla opět vynikající porota, která svým konkrétním a smysluplným hodnocením ke každé kapele dokázala inspirovat a motivovat. Na tomto se shodla většina soutěžících. Za všechny porotce uvedu alespoň dvě jména – Alexandra Guhu, šéfdramaturga TV Ůčko, a Karla Maříka, majitele

hudebního studia a především vynikajícího muzikanta a skladatele mnoha úspěšných songů nejen k desítkě českých filmů, ale například i pro zpěváka skupiny Nazareth Dana McCaffertyho.

Říká se, že zpravidla co špatně začne, to dobře skončí, kéž by to platilo vždy a všude. Nicméně XV. ročník ProRocku toto pravidlo plně naplnil. Tři dny před soutěží jsem byl vyrozuměn, že nemohu počítat s jíž nasmlouvanými (a dost dobrými) moderátory, dva dny před soutěží jsem definitivně pochopil, že nás, mě a Lucku Vočí, nechává naše domovská 96. PS v sobotním pořadatelsství naprosto osamocené a vrcholem bylo zjištění v den

soutěže, 30 minut před začátkem, že pronajímatel klubu vyměnil na poslední chvíli zvučkáře, se kterým jsme v minulosti spolupracovali a se kterým jsem byl v kontaktu, a ten nový nemá v sále kytarový a basový aparát. Resumé kladů: Zvukový aparát zapůjčil host soutěže, kapela The.Switch, většinu programu moderoval více než skvěle bývalý Veselý Medvěď Tomáš Dvořák a místa pořadatelů nahradila skvělá parta z PS Záře. V nouzi poznáš přítele... „Milení pionýři ze Záře, lomím se před vámi v pase a ještě jednou moc děkuji!“

XV. ročník soutěže Pionýrského Sedmikvítku byl můj poslední ve funkci hlavního

pořadatele. Zestárnul jsem u něho asi o 10 let, ale jsem o to raději, že se loučím se ctí a doufám, že jsem neudělal ostudu ani sobě, ale především spolku Pionýr. Obdobných soutěží pro začínající kapely jsou dnes desítky, zpravidla ale, jak rychle se objeví, tak rychle zmizí. Žádná, snad s výjimkou Rockfestu Michala Pavlíčka (XIX. ročník), ale nemá takovou historii a (k mému překvapení) tak dobrou pověst. Jsme jediným spolkem, který se vedle své hlavní činnosti věnuje i organizaci celorepublikové soutěže v tomto žánru, věkově do 26 let (alespoň pokud vím). Je to dáno mimo jiné i zařazením do projektu Pionýrský Sedmikvítek, podporou MŠMT a doposud i hl. m. Prahy. Budoucnost ProRocku, a já doufám, že nějaká ještě bude, spočívá mimo jiné nejen ve spolupráci s největším hudebním serverem Bandzone.cz, ale i v hledání a nalezení silného partnera. Boom, který letos nastal, si to asi žádá.

Radek Zázvůrek, hl. organizátor XV. ročníku soutěže ProRock

Pokud vás zajímá jak skvělý je vítěz XV. ročníku, pražská kapela „Y?“, navštivte jeho profil na bandzone.cz/y, kde najdete nejen nahrávky, ale i video. Pokud nenastane nějaká změna, bude tato kapela k vidění a slyšení i na koncertu Děti dětem 31. 1. 2015 v Praze.

TANEČNÍ SOUTĚŽ OPĚT V HOLEŠOVĚ

Více než tři stovky tanečníků hostilo SVČ TYMY v sobotu 29. listopadu v rámci celorepublikového finále taneční soutěže Pionýrského Sedmikvítku. Taneční skupiny, páry a také jednotlivci se sjeli do Holešova, aby poměřili své taneční dovednosti. Soutěž je otevřená všem zájemcům o tanec – oddílům, školám, tanečním klubům, střediskům volného času atd. Letos se už potřetí organizace tohoto finálového kola ujala PS Mirko Očadlíka Holešov, ve spolupráci se SVČ Tmy Holešov. Do soutěže se nominovaly skupiny

i jednotlivci z různých koutů České republiky. Tanečníci všech dětských a juniorských věkových kategorií soutěžili v tanečních stylech hip-hop, disco dance, společenské a klasické tance. Pětičlenná porota byla složena z odborníků na různé taneční styly. Celý průběh soutěže provázela skvělá atmosféra, na které měli největší zásluhu oba moderátoři a také všichni přítomní diváci. Všem soutěžícím také držel packy maskot – pionýrský pes. Vítězové si zasloužili nejen obdiv publika, ale také medaile, poháry a hodnotné ceny.

Některá nejzajímavější vystoupení budou mít možnost shlédnout návštěvníci koncertu Děti dětem, který se bude konat 31. 1. 2015 v Kongresovém centru v Praze. Jsme moc rádi, že se tato celorepubliková soutěž v Holešově stává tradicí. Děkuje všem sponzorům – MŠMT, městu Holešov, Tesco Holešov, bistro Labužník, květinářství Kamelie, reklamní agentuře 2Dr a také dobrovolníkům, kteří se na zajištění této akce podíleli.

Jarmila Vaclachová

OBLASTNÍ KOLO DĚTSKÉ PORTY A MELODIE SE LETOS JIŽ POŠESTÉ KONALO V HOLEŠOVĚ

Olomoucko-zlínská KOP a PS M. Očadlíka Holešov, ve spolupráci se SVČ – TYMY uspořádali 8. 11. 2014 již 6. ročník oblastního kola Dětské porty a Melodie – „Všetulské dostavník“.

Do soutěže se přihlásilo celkem 30 soutěžících, z toho jedno duo a trio a pionýrský oddíl Kamarádi. Soutěžící byli rozděleni do třech věkových kategorií. Oblastní kolo zahájila ředitelka SVČ – TYMY a vedoucí PS Jarmila Vaclachová společně s maskotem – psem, který držel mladým zpěvákům „tlapky“. Celou soutěž moderovala Bětka Kastelíková. Všechny výkony hodnotila odborná porota – František Kantor, Mirek Řeha, Pepa Drábek, Eda Popelka, Jirka Lušfák a Ladka Dvořáková. Porota měla velmi těžkou úlohu vzhledem k tomu, že výkony všech soutěžících byly výborné. Velmi kladně také porota hodnotila

výběr písní, většina z nich byla česká. Porotě se nejvíce líbily v nejmladší kategorii: Pavla Jakšová a Eliška Olejníková. Ve druhé kategorii zvítězili: Lumír Hendrych a Aneta Měsíková. Ve třetí kategorii zvítězila Veronika Ivánková a Karolína Vaclachová. V instrumentální soutěži zvítězila Veronika Bolfová, která hrála na akordeon. V pěvecké soutěži s dospělým doprovodem zvítězila Elen Cheryová. Mezi skupinami se na prvním místě umístila skupina Day before ze Strážnice. Dále ve svých kategoriích zvítězili: oddíl Kamarádi a duo Double Trouble. Postup do finále získali také Daniela Navrátilová, Daniela Olejníková, dále Petra Vražinová, skupina Betonik a Trio. Diváci také měli možnost dát svůj hlas jak jednotlivci, tak skupině. Nejvíce hlasů diváků dostala Daniela Navrátilová (nejmladší účastník soutěže) a duo Double Trouble. Na závěr

všechny přítomné pozdravili starosta města Holešova pan Rudolf Seifert a Radek Závůrek, hlavní organizátor pražského finále Dětské Porty a Melodie. Oblastní kolo Dětské porty a Melodie 2014 se i v letošním roce velmi vydařilo. Děkujeme všem soutěžícím, porotě, organizátorům i sponzorům. Všem postupujícím do republikového finále Dětské porty a Melodie 2014 přeje hodně úspěchů a držíme palce.

Jarmila Vaclachová

OKŘÍŠSKÝ SEDMIKVÍTEK 2014 OBLASTNÍ KOLO „PIONÝRSKÉHO SEDMIKVÍTKU“

K podzimu většinou patří sychravé počasí, dušičkový čas a očekávání Vánoc.

V Okříškách již 13 let také krajské kolo Sedmikvítku, letos v oblastech – Dětská Porta, Melodie, Tanec, Výtvarná a rukodělná činnost a Fotografie. Tyto všechny oblasti se musejí vejít do jednoho listopadového víkendu. Dětská Porta a Melodie pravidelně zahajují tento soutěžní maraton, a to v pátek odpoledne, kdy musí být již vše přichystáno.

Soutěž se odehrává v místní sokolovně. Pro dotvoření atmosféry jsou zatemněny stěny i strop a pódium je nasvíceno jako profesionální scéna. Výtvarné a rukodělné práce, keramika a fotografie jsou instalovány v malém sále sokolovny. Na výstavě převažují práce žáků okříšské základní i mateřské školy. Do výstavy však přispívají i ostatní školy ze širokého okolí. Návštěvníci mohli obdivovat výtvarky mladých výtvarníků z Mohelna,

Předína, Březníku či Rouchovan. Na přípravě výzdoby sálu, instalace výstavy a celé soutěže se podílejí také někteří rodiče.

V letošním roce soutěžilo celkem 26 vystoupení, převážně jednotlivců, ale hudební vystoupení zpestřilo i několik hudebních skupin. Soutěže se zúčastnili hudebníci nejen z blízkého okolí, ale také hudební skupina z Kuřimi či zpěvačka z Brna.

Po skončení hudební soutěže přicházejí na řadu mladí výtvarníci. Výstavu výtvarných a rukodělných děl doplňují soutěžní fotografie z oboru Clona. Páteční tečkou za soutěžním dnem je velký ohňostroj jako symbol zahájení Okříšského Sedmikvítku.

Sobotní taneční soutěž se odehrává v místní tělocvičně při ZŠ Okříšky. Na parketu vystupovaly taneční soubory všech věkových kategorií. Byly k vidění nejen klasické a společenské

tance, ale také mezi diváky velice oblíbené moderní taneční styly, disco dance či hip hop dance. Odborná porota opět neměla lehkou práci při rozhodování.

Jak pro soutěžící, tak pro diváky je připraven i doprovodný program. Sobotní taneční soutěž je ukončena dětskou diskotékou.

Nedělní odpoledne je pojato jako galakonzert spojený s vyhlášením výsledků. Tečkou je dětské filmové představení. V letošním roce byl na programu „Čtyřlístek ve službách krále“. Největším zadostiučiněním je pro nás pořadatele, když v neděli odcházejí spokojení návštěvníci a je slyšet, že již nyní se všichni těší na příští ročník.

Lucie Pišová

PS Kamarádi cest Okříšky

SEDMIKVÍTEK V KOPŘIVNICI

Sedmikvítek je talentová soutěž pro pionýrské členy a pro veřejnost. V našem oblastním kole se soutěží v několika odvětvích: hudba, divadlo, foto-video, tanec, výtvarná činnost, Dětská Porta a literatura. Soutěží se dle věkových kategorií a ti nejlepší, vybraní porotou, dostali nominaci na účast v republikových finále. Letošní šestnáctý ročník oblastního kola opět hostila Pionýrská skupina Kopřivnice, sešli jsme se 15. listopadu v kinosále.

Na šestnáctém ročníku bylo nejzajímavější, že bylo nejvíce tanečních vystoupení. To jsme doposud ještě v Kopřivnici nezažili.

Celkově bylo 25 vystoupení od jednotlivců až po soubory.

Porota to letos měla opravdu těžkou, neboť hodnotila krásné a povedené tance od malých včelíček až po taneční skupiny.

Děkujeme porotě za vyhodnocení a Stage BOX za ozvučení celé soutěže.

Miroslav Klimecký

PŘIPOMÍNÁME SOUTĚŽ ETAPOVÝCH HER

Než své celotáborové hry založíte do krabice k táborové kronice a uložíte do skříně, zvažte, jestli ji neposlat i do pionýrské soutěže etapových her – když už jste si s nimi dali práci, tak proč to nezkusit!

Můžete se o ně podělit i na webu Pionýra v sekci inspiruj se.

Více o soutěži najdete na ceteh.pionyr.cz.

BÝT PIONÝR SE VYPLATÍ

Rádi byste si pořídili do klubovny zábavné stolní hry jako např. Osadníci nebo Ubongo? Už znáte důvtipnou kvízovou hru iKNOW? Nebo možná vás bude zajímat venkovní provedení známé hry Člověče, nezlob se. Toto i mnohé novinky ve světě her, zábavy a dárků vám nabízí firma ALBI.

Speciálně pro členy Pionýra se nám podařilo vyjednat prodej za velkoobchodní ceny minus ještě 5 %. Rozdíl v ceně oproti kameným obchodům tak může činit až 40 %.

Objednávejte na e-mailu:

michal.smid@albi.cz

Do kopie e-mailu dejte prosím:

eva@pionyr.cz

MÁTE PŘÍSPĚVKY DO PŘÍŠTÍ MOZAIKY? SEM S NIMI!

Jako každý rok, i tentokrát bude příprava lednového čísla Mozaiky trochu zrychlená obdobím vánočních svátků – bude na ni prostě méně času. Proto vás prosíme, pokud máte cokoli do příští Mozaiky, pošlete co nejdříve!

Pro pořádek připomínáme adresu: mozaika@pionyr.cz

VÝROČNÍ ZPRÁVA

PIONÝR 2013

VÝROČNÍ ZPRÁVA

V uplynulých dvou letech jste se mohli v Mozaice dočíst, že naše výroční zprávy skončily v soutěži pořádané sdružením Czech Top 100 mezi prvními padesáti (na 48. a o rok později 47. místě). Připomínáme, že jde o soutěž, kde soupeří výroční zprávy – jak od neziskovek, tak od největších firem.

A hádejte, jak se nám dařilo letos? Polepšili jsme si o deset příček! A kromě toho byla také naše Mozaika uvedena v nejlepší desítku časopisů „pro zaměstnance“ – být až jako desátá.

MIKINY BUDOU

V minulém čísle jsme vás vyzývali k objednání mikin, s tím, že pokud bude zájem dostatečný, bude zadána výroba. A jak už víte z titulku, mikiny budou! Většina z nich směřuje rovnou zájemcům, kteří je objednali, část je ale k dispozici na E-mošce (emoska.pionyr.cz). Takže jestli jste se rozhoupali až teď, ještě není vše ztraceno.

Mikiny jsou v modré a červené barvě s bílým „dobrovolnickým“ potiskem. Nabízené velikosti jsou S, M, L, XL, XXL, cena shodně 532 Kč.

KDY ZAČÍT S FUNDRAISINGEM? O VÁNOCÍCH!

Pokud přemýšlíte o tom, kdy zkusit vytipované dárce požádat o dar, tak vězte, že nejvhodnější doba je právě teď! U individuálních dárců je doba vánočních svátků právě ta, kdy je nejpravděpodobnější, že člověk bude mít chuť být solidární a pomoci.

Kromě Vánoc má ale tato doba zejména u firemních dárců ještě jiný zcela praktický aspekt. Blíží se konec roku, takže už se zpravidla ví, kolik zbývá peněz v rozpočtu. Právě teď je poslední možnost, kdy se ještě eventuální dary mohou započíst do daňového přiznání na tento rok. Případně právě teď si mohou firmy rozplánovat dar do rozpočtu příštího roku.

PIONÝRSKÝ SEDMIKVÍTEK JE TU PRO VÁS

Nastává období, kdy se daří Pionýrskému Sedmikvítku. Tahle rostlinka kvete po celé republice a obzvláště zešířka se její květ otevírá v listopadu, prosinci a lednu, kdy probíhají finále všech vyhlášených oblastí. A zúčastnit se může každý! Propozice najdete na pionýrském webu (Co děláme / Soutěže / Pionýrský Sedmikvítek). Tak vybírejte a hlase se! Uzávěrky přihlášek se blíží.

Soutěž	uzávěrky přihlášek	termín konání RF	místo konání RF
Rukodělná a výtvarná činnost	30. 11. 2014	9.–10. 1. 2015	Holešov
Literární část	30. 11. 2014	9.–10. 1. 2015	Holešov
Dětská Porta	31. 12. 2014	30. 1.–1. 2. 2015	Praha
Melodie (hudba)	31. 12. 2014	30. 1.–1. 2. 2015	Praha

Jindřichův Hradec

Habartov

Svitavy

JINDŘICHŮV HRADEC

HRÁTKY S PÁNEM ČASU

Ani mrazivé počasí letošních podzimních prázdnin neodradilo 40 dětí a více než 30 vedoucích a instruktorů od toho, aby vyrazili na základnu Klepákův mlýn. Dětem se představil Pán času, který má moc otevírat jednotlivá roční období. Klíč mu však před zraky všech ukradne proradný Zloun Míša. Nezbyvá proto nic jiného, než si projít poslední odemčený rok a snažit se zjistit, kde se Zloun s Klíčem skrývá.

Nejprve nás Pán času pozval do jarních měsíců. Čtyři oddíly čekala stanoviště jako jarní úklid, probuzení ze zimního spánku, povodně, přenos velikonočního vajíčka či trháni trávy pro králíčka. Večer se nesl v duchu čarodějnic.

V neděli jsme se probudili do krásného letního rána, které přímo vybízelo ke sbírání kytiček. Poté přišel čas na oblíbená řemesla. Po obědě nastal podzim a večer přišlo to, na co se všichni celý den těšili. Štědrý večer nastal! A s ním všechno, co k němu patří, slavnostní večeře, cukroví, koledy, pouštění svíček ve skořápce a v neposlední řadě dárky, které si děti i vedoucí vzájemně celý den vyráběli. Zima pokračovala i v pondělí ráno a my si užili zabíjačku. Děti tentokrát honily vedoucí, jejich úkolem bylo „postřílet“ prasata.

Po řemeslech přišla závěrečná hra. Nejprve bylo potřeba vyluštit šifru a zprávu od Zlouna si celou důkladně přečíst. Poté již oddíly využily své znalosti okolí tábora a pomocí následování fotek se vydaly na cestu. Po návratu na nás čekal Zloun Míša osobně. Naštěstí si děti nasbíraly papírové koule, kterými ho mohly sestřelit a získat od něj část klíče času. To se všem podařilo. Mohli jsme tedy Klíč sestavit a vrátit ho Pánovi času. Koloběh času a ročních období byl zachráněn a nám nezbyvalo, než se sbalit, uklidit, vyhlásit vítěze soutěží a rozloučit se.

Zdeněk Malý, PS 8. března Jindřichův Hradec

HABARTOV

ZÁŽITKY V ZOO PÁRKU

V sobotu před podzimními prázdninami se vydali naši pionýři do chomutovského Zooparku. Tentokrát netradičně vlakem. Kvůli chladnému počasí bylo v Zooparku jen pár lidí. Tím líp pro nás, protože i zde se chystáme odlovit místní keš. Jako první se

jdeme podívat ke Kamennému rybníku. Je zde spousta vodního ptactva. Nejedvážnější jsou husy, které za námi přišly a koukaly, jestli je náhodou nebudeme krmit. Dočkaly se. Dále se jdeme podívat na výběhy s rysy, kookáme na nezbedné opice, procházíme kolem výběhů poniků a jdeme si zadovádat na dětské hřiště. Poté jdeme k výběhu takinů, které strašně bavilo procházet se v bahně. Odpoledne se jdeme také podívat na statek, kde jsou ustájení nádherní koně a pár domácích ovcí a koz. Poté odloujeme zdejší pěknou keš a pak už nás čeká jen cesta zpět.

Anna Kováčová, PS des. St. Roubala

HAMRY NAD SÁZAVOU

PĚTADESETILETÁ STAŘENKA

Dne 18. listopadu oslavila Pionýrská skupina Údolí slunce, Hamry nad Sázavou 65 let od svého založení. Přesně 18. listopadu 1949 se konala první schůzka pionýrské skupiny, jejíž následovnici se scházejí dodnes. Je pravdou, že v té době nežili ještě ani rodiče dnešních pionýrů a zároveň je krásné, že někteří z těch prvních žijí dodnes. Již více jak tři generace se v Hamrech nad Sázavou scházejí a scházejí nejprve ve škole a posléze v klubovně. Neměnili se jenom děti a vedoucí, ale i název skupiny. Dnešní skupina Údolí slunce se tak jmenovala například po významném hamerském rodákovi Františku Bencovi. Dnes má skupina téměř padesát členů, stále se schází na pravidelných týdenních schůzkách v klubovně a má vlastní základnu. Přejme si, ať nám to ještě dlouho vydrží.

Kateřina Součková

HOLEŠOV

KRÁSNÝ VÍKEND

Členové PS M. Očadlíka Holešov prožili krásný podzimní víkend na Rusavě. Přálo nám velmi hezké počasí, tak jsme většinu aktivit soustředili do přírody. Uskutečnili jsme turistickou výpravu po vrcholcích Hostýnských hor. Kochali jsme se pohledy do krásné probarveného údolí. Zahráli si různé míčové hry a potrénovali jsme ringo. Část dne jsme věnovali také tábornickým dovednostem, které jsme vyzkoušeli i v sazce. Večer jsme se vydali na zajímavou trasu se svíčkami. Každý měl za úkol přinést světýlko k velkému kameni, u kterého jsme si povídali různé tajuplné historky. Večer pokračoval v budově, kde jsme

hráli deskové hry. Nejvíce se nám líbil Duch. Nedělní dopoledne jsme strávili v lese, sbírali jsme přírodniny. Naši nejmladší kamarádi vypouštěli velké bubliny do údolí a také jsme využili možnosti skákání na trampolíně. Společně jsme připravili táborák. Říjnová víkendovka se nám velmi vydařila.

Kamarádi PS M. Očadlíka

SVITAVY

POJĎTE S NÁMI DO POHÁDKY

Přišla Lucka na oddílovou schůzku a spustila: „Viš, Alčo, mě tak napadlo...“ Následovala schůzka ve školce a plakátek s pozvánkou na procházku večerními Svitavami, plnou pohádkových postav a lampionů. 30. října odpoledne všechno vypuká. Paní učitelky chystají děti na setkání s Kaštanovou vilou a my si chystáme masky a úkoly. Učitelky nám nachystaly i kytičková lízátká jako odměnu pro děti a krásná světýlka na osvětlení pohádkové cesty. Děti byly překvapeny ozvládnými pohádkami a my krásnými maskami a odvahou dětí.

Alena Petrželová, PS Vysočina

HORNÍ BŘÍZA

NA VLASTNÍ PĚST 2014

V neděli 12. října 2014 uspořádala PS Horní Bříza ve spolupráci s jednotkou Sboru dobrovolných hasičů z Horní Břízy a s PS Mladých požárníků z Obory již 17. ročník branného závodu Na vlastní pěst.

Zhruba 30 pořadatelů připravilo pro rekordní počet 247 soutěžících 16 stanovišť zaměřených většinou na brannou tematiku. Závod není určen na sledování času. Jen zisk co nejmenšího počtu trestných bodů rozhoduje o konečném pořadí závodníků. Vše je rozděleno na 4 věkové kategorie, kde zvlášť hodnotíme děvčata (ženy) a chlapce (muže). V nejstarší kategorii máme 39 soutěžících mužů a 34 žen, což potěší nás pořadatele, že o tuto akci mají zájem rodiče se svými dětmi. Kdo toho ještě nemá dost, může využít mini lanové centrum připravené našimi vedoucími.

Jaroslav Novák, PS Horní Bříza

Holešov

Horní Bříza

Hradec Králové

Kdyně

Klatovy

Koloveč

HRADEC KRÁLOVÉ

Celoroční hra *Nekonečný příběh* – Cesta do říše Fantazie

O víkendu jsme započali naši celoroční hru. Byl to úžasný víkend, o který se rádi podělíme.

Pátek podvečer a my se pomalu, ale jistě scházíme na hradeckém vlakovém nádraží – Slezské předměstí, abychom vyrazili vstříc víkendovému dobrodružství do naší „staré dobré Slatiny“. Ještě před večerem začalo první kolo velké narozeninové oslavy naší Janči. Společně jsme jí poblahopřáli a předali krásný dort v podobě sněhuláka Olafa v téměř životní velikosti. Dárek jí dojal k slzám a my měli obrovskou radost. S plnými bříškami jsme ještě sledovali plápolající oheň, když kde se vzal, tu se vzal, přiběhl se k nám dlouhou cestou znavený stařík a zaskvětil nás do legendy o Říši Fantazie a útrapě, která ji nyní postihla. Celou říši pomalu pohlcuje nicota a jen my, vyvolení Átrejové ji můžeme zachránit. Od staříka jsme do každého družstva obdrželi tajnou zprávu, kterou jsme museli vyloučit. Netrvalo dlouho a už jsme v tajemném lese pátrali po tom poselství, které nám stařík předal. Objevili jsme knihu a kouzelnou hlinu. Ale k čemu?

Druhý den jsme celé dopoledne káceli stromy a řezali dřevo. Polední klid a hurá do další etapy. Kouzelnou hlinu, kterou jsme včera našli, jsme během chvíle proměnili v amulety – Auriny, které nás ochrání při našem dalším dobrodružství. Je čas se teple obléknout a vyrazit opět na čerstvý vzduch. Honza s Naty, nejen, že se činili v kuchyni, ale ještě pro nás připravili bojovku. Večer jsme se přesunuli pod širé nebe, kde se rozjela pořádná pařba. Tančilo se, zpívalo se, blblo se... No prostě paráda. V osm jsme to ale ukončili, neboť nás čekaly naše oblíbené výsadky. Teple se obléknout, vybavit se a hurá do terénu.

Hned další den po snídani jsme se opět vrhli do práce. Jakmile jsme si odpracovali své, čekaly nás další dvě etapy celoroční hry. Slatiny žalu jsme mohli překonat jenom tak, že jsme se všichni vyrovnali na slacklinu. Byla to

fuška, ale podařilo se a my se tak mohli posunout k Pidinohově zahrádce, kde jsme museli s pomocí brčka zachraňovat jeho květiny před nicotou. Moc nám to nešlo, tak jsme si nakonec poradili po svém. Pak už jen obídek, odpočinek, úklid, zápis bodů do notýsků, pochvaly před nastoupenou jednotkou a hurááá zpátky domů. Tak zase v listopadu a tentokrát na tři dny.

Psohlavci

KDYNĚ

Drakiáda se povedla

Poslední říjnovou sobotu se nad Kdyní vznášelo nebyvalé množství draků všech tvarů a velikostí. PS Safír totiž pořádala tradiční Drakiádu, kterou navštívilo více než 120 dětí s dospělým doprovodem. Z mlžného oparu po chvíli vykouklo i sluníčko, a tak si mohly rodiny s dětmi naplno vychutnat pravou podzimní atmosféru. Každý drak a jeho majitel si vysloužil odměnu v podobě časopisu, lízátko a bublifuku, se kterým si děti užily ještě spoustu legrace. Ti nejšikovnější letci obdrželi i zasloužený diplom například za výšku letu, velikost i krásu doma vyrobených draků.

Pavla Tochorová

KLATOVY

I dospělí si rádi hrají

A když si náhodou nehrají, tak si povídají. O čem? No o tom, jak to chodí u nich, jakou pěknou hru hráli, co dělali, co dělají i co by chtěli dělat. A když už ani nehrají hry, ani nepovídají, tak zpívají u ohně a když už ani to, tak prostě spí.

Tohle všechno jsme zažili na akci „Za jeden provaz 2014“, které přezdíváme Lana a pořádáme ji více než 12 let. Letos se sešli zástupci z PS Nepomuk, PS Březová, PS Mír Domažlice, PS Tuláci Klatovy, s otevřenou náručí jsme přivítali i ty, kteří nejsou v žádné PS doma. A tak jsme táhli za jeden provaz. Provazy a lana byly vůbec většinou užívánou „herní pomůckou“. Zažili jsme záchranu parašutisty, boj o kóty, boj o vlajky, šplhání na laněch vysoko v korunách stromů, noční let... Byl to další krok ke spolupráci mezi různými skupinami. Přírodu, Pomoc, Překonání,

Poznání sebe i jiných a řadu zážitků si o Pravdu budeme Pamatovat.

Vladka Brandová, PS Tuláci Klatovy

KOLOVEČ

Za severskými bohy

Třetí víkend v říjnu se naše děti vydaly na výpravu do severského Panteonu daleko za polární kruh. Seznámily se tu nejen se severskými bohy a tradicemi, ale i s prací s navigačním systémem GPS. Prošly nebezpečnou cestou, na kterou jim bohové připravili nej-různější zkoušky, a zakreslily si i mapu, aby trefily zpátky. Přes překážky se nakonec dostaly až do sídla bohů, kde si se čtyřmi z nich mohly promluvit. Bohové měli pro ně nějaké úkoly a ověřili si, že děti umí rozpoznat nej-různější rostliny, složit básničku, či střílet z praku.

Také se učily poznávat a vnímat přírodu všemi pěti smysly. Zkusily si i orientaci v noci. Z výpravy se všichni vrátili se spoustou nových zážitků a zkušeností a už se těšíme na další, která se koná na jaře.

Pavlna Marková, PS Kolo Koloveč

MLADÁ BOLESLAV

Na Michalovickou Putnu

28. října jsme se sešli pod zříceninou hradu Michalovice, abychom již posedmé zahájili „Běh na Michalovickou Putnu“. Sešlo se kolem stovky lidí. Změřit síly v běhu do vrchu si zkusilo 58 závodníků, rozdělených do čtyř kategorií, nejmladší do 6 let běhali s rodiči. Nejmladšímu závodníkovi byly dva roky a přijel s rodiči až z Příbyslavi. Nejstaršímu z Prahy bylo 69 let. Z největší dálky k nám přijeli z Českého Krumlova.

Na závodníky čekala asi 200m dlouhá trasa do poměrně prudkého kopce. Nejrychlejší ji uběhl v čase 21:14 sekund. Mimo závod si kopec vyběhli i dva tatínci s kočárky. Připraven byl i doprovodný program, jako šermířské vystoupení, střelba ze vzduchových a airsoftových zbraní či ukázky práce městské policie.

Kamila Podolská, 1. PTS Táborsk

Mladá Boleslav

Všechno NEJLEPŠÍ!

- 5. 12. slaví své 55. narozeniny **Hana Svobodová** z 12. PS Lidice (Jihočeská KOP).
- 6. 12. slaví své 60. narozeniny **Vlasta Vasková** z PS Hrádek (Plzeňská KOP).
- 20. 12. slaví své 50. narozeniny **Radek Nosek** ze 180. PS Sekretariát mládeže (Pražská OP).

Blahopřejeme!

Zborovice

Domažlice

Horní Bříza

ZBOROVICE

Naše podzimky

Toulovcovy Maštale... ten název nikomu moc neříkal, a tak to hned od začátku bylo velké dobrodružství. Už ve vlaku jsme si povídali o tom, jaké to tam asi bude.

Ubytovna uprostřed chráněné krajinné oblasti, hned za ní teče potok, kolem lesy a skály...

Při výpravě do kamenného bludiště a Ztraceného údolí – přírodní rezervace – jsme si i přes náročný terén připadali jako v pohádce. Když jsme se netoulali po okolí, procvičovali jsme uzlování, učili se rozdělovat oheň a hráli spoustu her. Poznali jsme také nové (trošku starší) kamarády – pomáhali našim vedoucím – uvařili, šli s námi na výpravu, hráli hry... a byli prima. Čtyři dny utekly jako voda.

Beáta Nováková, PS Mláďata Zborovice

DOMAŽLICE

Po stopách netopýra

O prvním listopadovém víkendu vyjela PS Ptáčata Domažlice na víkendovou akci „Po stopách netopýra“ do nedalekých Capartic na chatu Šebkovnu. Haloweenkou veselící si nenechalo ujít 20 dětí a početný tým instruktorů, vedoucích a kuchařů.

V pátek odpoledne jsme se sešli v Domažlicích a vyrazili vstřík kouzelnému víkendu.

Po večeri nás nečekaně navštívil bludný pocestný, který při své cestě potkal zraněného netopýra. Všichni se shodli, že se záchranou netopýra pomůžeme, ale pocestný prohlásil: „Ráno moudřejší večera,“ a pak nám vyprávěl různé strašidelné příběhy. Hned po sobotní snídani se děti odhodlaně vydaly zraněného netopýra hledat a úspěch na sebe nenechal dlouho čekat. Avšak přesun netopýra do naší chaty byl velmi náročný a ztížený terémem. Počasí nám přálo, a tak jsme posléze skotačili na louce. Před sobotní večerí děti vydlabávaly a vyřezávaly dýně. V podvečer nás čekalo „vypuštění“ uzdraveného netopýra, a tak si všichni účastníci vyrobili a nazdobili lampióny a doprovodili netopýra k nedalekému rybníčku.

Večer se soutěžilo v Hodině pravdy. Každá skupinka dětí si natrénovala svůj úkol, který večer musela splnit v určitém časovém rozmezí. Po pořadu přišla na řadu halloweenská hostina v maskách. V neděli ráno přišlo na řadu balení a po vydatném obědě odjezd směr domů.

Miša A. a Šárka T., PS Ptáčata Domažlice

JOSEFOV

Turnaj ve vybíjení

O víkendu 14. – 16. 11. 2014 se v prostorách ZŠ Josefov uskutečnil již devátý ročník

krajského turnaje ve vybíjení určený pro pionýrské oddíly z Královéhradeckého kraje. Pořadatelem turnaje je již tradičně Krajská organizace Pionýra Královéhradeckého kraje.

Během pátečního odpoledne se do školy sjelo na 240 dětí a vedoucích z 11 pionýrských oddílů. V pátek večer se uskutečnila vzájemná výměna zkušeností, porada vedoucích, ujasnění pravidel, rozdělení družstev.

Během soboty se odehrálo ve dvou tělocvičnách 80 zápasů, každý trval 2x5 minut. Hrál se ve čtyřech věkových kategoriích: 7–9, 10–12, 13–15 a 16–99 let. Kdo zrovna nehrál, mohl fandit, nebo si vyrobit v rukodělných dílnách nějakou vánoční ozdobu, případně si vyzkoušet enkaustiku či vyrobit originální placku. Celý víkend byla pro účastníky akce k dispozici také herna deskových her. Sobotní večer probíhal ve znamení tance a hudby.

Nedělního slavnostního vyhodnocení turnaje ve vybíjení se zhostil nový místostarosta Jaroměř, pan Jiří Kubina, který popřál všem účastníkům mnoho dalších podobných volnočasových aktivit.

*Ivana Vejvodová,
předsdkyně Krajské
organizace Pionýra KHK*

CO NOVÉHO V RISPU

Registrační a Informační Systém Pionýra se připravuje na třetí zatěžkávací zkoušku – registraci na rok 2015. Jako v minulých letech i letos nastanou některé změny, které jsou odrazem úprav ve státní i pionýrské legislativě i reakcí na připomínky uživatelů. Všechny úpravy tak směřují ke dvěma cílům – aby byl systém aktuální a aby byl co možná nejpřívětivější k uživatelům – tedy zbaven nejasností, na které jste průběžně naráželi.

CO BUDE NOVÉHO OD 1. LEDNA 2015:

- dojde ke změnám ve formulářích – především se přejmenují listy z registračních na evidenční, i v nich dojde k několika kosmetickým změnám – přibude odstavec potvrzující souhlas registrovaných se shromažďováním, uchováváním a zpracováním osobních údajů a podpis vedoucího oddílu na seznamu oddílových funkcionářů. Změní se formulace před datem registrace a tabulka věkového složení na listu kraje bude rozdělena na počty členů ve skupinách a přímo registrovaných KOP;

- změni se vzhled aplikace – bude zvětšeno písmo a odděleny položky menu;
- při delegování uživatelské role bude delegující vyzván, aby potvrdil, že ten, komu se deleguje, byl seznámen se zásadami pro uživatele RISPU.

CO SE PŘIPRAVUJE:

- změna vybírání záznamů pro export – záznamy by měly být opatřeny „zaškrťávkou“;
- k jednotlivým osobám a jednotkám bude možné přidávat dokumenty, u nichž půjde nastavit doba platnosti.

Držíme palce, ať má(m)e v roce 2015 co nejvíc členů.

Postup registrace (tedy vlastně evidence podle nového názvosloví) na rok 2015 zůstává stejný jako pro rok 2014.

Přejeme všem pevné nervy a hodně úspěchů. V případě problémů se neváhejte obrátit na Jindru Červenku na tel. 777 793 691.

ZÍSKÁVÁNÍ A UDRŽENÍ ČLENŮ JE JEDNÍM Z TÉMAT KONFERENCE O ČINNOSTI PIONÝRA.

TĚLO I DUŠE PIONÝRA

Která kaše je koncem roku tak horká, abychom jí věnovali tuto stránku? A je opravdu horká pro všechny, nebo jen pro ty, kdo sami mají v této oblasti potíže? Stejně jako v minulé Mozaice jde o téma, které se tak trochu „samo“ připomíná s blízcí se registrací. Právě vnímání jen z tohoto pohledu může vést k jeho značnému zjednodušení. Tak už ven s tím - dnes budeme mluvit o členské základně – schválně píšeme mluvit, protože nejde je o toto psaní – které samo odráží poznámky a názory sesbírané při všemožných více i méně formálních debatách. Očekáváme (a doufáme!) také, že někteří z vás budou mít potřebu se sami vyjádřit.

Jak už jsme ale naznačili, nejde jen o součet jmen a údajů, na členskou základnu lze nahlížet z mnoha různých úhlů... Pro přehlednost jsme nasbírali poznámky rozčlenili pomocí otázek a hesel:

JAK MOC JE PRO NÁS ČLENSKÁ ZÁKLADNA DŮLEŽITÁ?

- *otevřená činnost:* Velká část naší činnosti je otevřená, akce, tábory, kluby, to jsou vše příležitosti k uplatnění našeho programu i při práci s nečleny. Naše činnost je otevřená do té míry, až to svádí k myšlence, že stálá členská základna je zbytečná, neboť postačí jen akčně příchodí. Je to ale skutečně tak?
- *budoucnost:* Vycházíme-li ze skutečnosti, že Pionýr stojí na práci dobrovolníků, zkušenost prokázala, že se v žádném případě neobejde bez jejich výchovy v vlastních řad – a ta se neobejde bez ustálené členské základny, bez dětí, které v Pionýru vyrostou a postupem času nabydou potřeby vracet získané zkušenosti a zážitky dalším generacím dětí.
- *základní kámen:* Východiskem dobrých výsledků a dlouhodobého fungování každé instituce či sdružení je jednoznačně rostoucí nebo alespoň stabilní členská základna – jde o lapidární konstatování, osvědčené ovšem desetiletími zkušeností nejruznějších organizací.

Komentář M. Bělohávk: „Mnoho lidí se na mne v minulosti velmi mračilo, když jsem hovořil o potřebě „sledovat členskou základnu“. Přes věcnou argumentaci, že přestane-li se jí zabývat, svede nás to na cestu a mohli bychom se začít podobat zážitkové agentuře, ne výchovnému spolku. Třebaže bychom nabízeli dobrou činnost, vytratila by se pospolitost a dlouhodobé působení – jak ze strany vedoucího, tak ze strany živoucího ustáleného kolektivu... Což jsou zásadní a typické přínosy pro rozvoj sociálních kompetencí a schopnosti práce v týmu... Dokládají to ostatně i příklady mnoha z PO SSM i ještě později už z Pionýra odštěpených subjektů, které místo kvalitní dlouhodobé výchovné práce se nakonec staly jednak třeba výdělečným podnikem, ale i nesoustavně působící institucí, třebaže s tradicemi starými několik desetiletí.“

CO DĚLÁME PRO JEJÍ ROZŠÍŘENÍ?

- *propagace:* Čím víc se o nás ví, tím lépe. Ale nesmíme zapomínat mnohokrát opakovanou pravdu – žádná kampaň není lepší propagací než kvalitní a dobře viditelná činnost.
- *viditelnost:* Kdo se schovává před světem, nemůže si stěžovat, že o něj svět nejeví zájem. To nejlepší, co můžeme v jednotlivých místech udělat, je zviditelnit činnost, vystavit ji, potkávat se s lidmi, mluvit s nimi, ukázat jim, o co jejich děti přicházejí, když nejsou v Pionýru. :) Chce to jen trochu odvahy a sebevědomí.
- *náborové akce:* Děláme je opravdu všichni? Využíváme období začátku školního roku? Využíváme obecních akcí? Nebo nemáme sílu získávat lidi, protože na to nemáme lidi?
- *růst:* Dokážeme si připustit si, že nejde o frázi, ale jev hodný naší pozornosti? Sledujeme, jak nám v oddíle či na celé skupině přibývají nebo ubývají děti – co za tím je? Nespokojme se s formálním konstatováním, že děti dnes mají mnoho jiných zájmů...

JAK JI UDRŽUJEME?

- *nutnost aktivity:* Není samozřejmost, že kdo je jednou členem, je jím navždy, nebo spíš dokud neodroste, musíme si to uvědomovat – nabídka je dnes hodně široká a bude patrně čím dál širší. Musíme se snažit, abychom byli vnímáni jako její nedílná součást.
- *naše nabídka:* Proto naše nabídka činnosti musí zůstat konkurenceschopná – musíme se zajímat o to, co děti zajímá, ne jen hledat takové, které zaujme pořád dokola to, co už máme vyzkoušeno a osvědčeno. Děti a jejich svět se nezadržitelně rozvíjí, my musíme držet krok.
- *vlastní rozvoj:* S tím nedílně souvisí vzdělávání – jak v rovině odbornější, protože se stále častěji setkáváme s dost specifickými dětmi a i s nimi musíme umět pracovat, tak v té méně formální rovině – výměny zkušeností, sbírání námětů, zkoušení nových aktivit na společných pionýrských akcích... Když si všichni uvědomíme, že nejde v první řadě o povinnost, ale o nezanedbatelný

bonus pro dobrovolníky, budeme na něj pohlížet určitě vstřícněji.

- *pouto:* Je nutné si připustit, že sebelepší nabídka aktivit sama o sobě neudrží členy řadu let – čas od času bude někde něco, co je zrovna zaujme víc. Rozhodující je proto vnitřní pouto, které pocítují jak k oddílu, tak k jeho ostatním členům. Sounáležitost, vědomí vlastní pozice, kterou si v oddíle vybudovali, vědomí společné historie... Když na tyto věci nebudeme zapomínat, možná s nimi budeme pracovat mnohem promyšleněji.

Komentář L. Kočí: „Za ta léta, po která se zabývám pionýrským vzděláváním, mi mnohem více než dřív dochází jedna zdánlivě jasná věc. Když se mluví o členské základně, nesmíme zapomínat na přidanou hodnotu, která se nedá vyjádřit čísly. Každý z nás (samozřejmě to tak je v každém spolku) může společnému dílu přispět ohromným množstvím zkušeností, dovedností, názorů, osobitých pohledů. Sbíráme je celý život, ať už v Pionýru nebo jinde. Je to ohromné bohatství a každý jeden z nás je toho bohatství součástí. Jedním z úkolů každého společenstva je tento poklad sčítat a rozšiřovat jak získáváním lidí, tak podporou sdílení, protože nevážit si ho by byla nebetičná hloupost.“

- *vize:* V neposlední řadě rozhoduje o setrvání členů v oddíle / spolku také vědomí společné budoucnosti. Možnost společně se na něco těšit, vědět, že příští rok nás čeká celoroční hra na téma, které nás všechny zajímá, že budeme zkoušet nové aktivity, třeba z výchovných programů, že proběhne dlouho plánovaná mezinárodní výměna atd. To vše pouto s oddílem a potažmo s celým Pionýrem posiluje.

CO SI MYSLÍTE VY?

Máte dojem, že jde o samozřejmosti, nebo vás tyto řádky přivedly k zamyšlení? Máte nápady či zkušenosti, které by mohly pomoci ostatním? Nebo to vidíte úplně jinak? Ozvěte se!

PS 8. BŘEZNA JINDŘICHŮV HRADEC

Máme tu další z řady „seznamek“ – i tentokrát jde o skupinu, která patrně není čtenářům Mozaiky neznámá. Působí na jihu Čech v Jindřichově Hradci a v poslední době do své činnosti výrazněji zapojila nové výchovné programy. Ale nejen o nich je řeč v následujícím rozhovoru.

Pověz nám na začátek, jak ses vlastně vůbec dostala k Pionýru?

K Pionýru jsem se dostala jako dítě, hned v první třídě. Ve škole se rozdávaly přihlášky na letní tábor Klepákův mlýn. Přemluvily jsme s kamarádkou rodiče a vyrazily. Z tábora jsem se vrátila celá ubrečená. Rodiče se zděšeně ptali, co se děje a jestli byl ten tábor opravdu tak hrozný. Nebyl. Brečela jsem, protože jsem chtěla zpátky. Za rok jsem na tábor vyrazila znovu, časem jsem začala chodit na oddílové schůzky a účastnit se výprav. Pak jsem plynule přešla do role instruktorky a následně oddílové vedoucí. Stala jsem se členkou vedení skupiny a posléze i skupinovou vedoucí.

Co bys řekla, že ti Pionýr dává a bere?

V Pionýru mám spoustu kamarádů. Těch opravdových, na které se člověk může spolehnout. Mimochodem v Pionýru jsem poznala i svého nastávajícího. Pak mě samozřejmě baví práce s dětmi, bez toho by to asi nešlo. Mám dobrý pocit z toho, že dětem můžeme nabídnout něco smysluplného. A že jim mohu předat něco ze sebe.

Na druhou stranu je toho dost, co mi Pionýr bere. V první řadě spoustu času. Ať už se to týká samotné činnosti s dětmi, nebo administrativy spojené s vedením skupiny, někdy mám pocit, že je toho na mě moc. A popravdě, občas přemýšlím, jestli mi všechny ty starosti za to stojí.

Často se na různých místech dostáváme k otázce: Proč být vlastně vůbec pionýrem? Jak bys na ni odpověděla?

Protože Pionýr má co nabídnout. Dětem i dospělým. Od možností, které nabízejí výchovné programy, po zajímavé akce. Naše skupina se například pravidelně účastní Ledové Prahy, několikrát jsme byli na republikovém setkání. A nesmíme vynechat Kamínka, na kterých

vždy načerpáme spoustu inspirace a zároveň se tam setkáme s fajn lidmi, kteří „vysílají na stejné vlnové délce.“ Jako zapálené „kačerce“ se mi také líbí projekt Pionýrský geocaching. Lov kešek s oblibou zařazujeme do programu výprav a v Jindřichově Hradci jsme založili první pionýrskou kešku.

Našlo by se něco, co tě v Pionýru štve, chtěla bys změnit?

Na Pionýru se mi líbí parta lidí, kteří jsou nahlázeni podobně jako já. Bohužel to, co mě momentálně nejvíc štve, jsou také lidé. Mrzí mě, že spousta z nich nechce přijmout odpovědnost a dobrovolnictví berou jen jako zábavu. Dělají jen to, co se jim chce a co je baví. Lidi v mém okolí, kteří s tou zábavou vnímají zároveň i určitou povinnost, bych mohla spočítat na prstech jedné ruky. A tak si často říkám, kde se stala chyba a co bych měla udělat jinak. Zatím jsem na žádné smysluplné řešení nepřišla.

Pracujete s výchovnými programy, které vzešly z projektu Klíčení. Co vás k tomu přivedlo? Jaké máte zkušenosti?

K účasti na projektu Klíčení nás přivedla zvědavost. Chtěli jsme poznat něco nového, něco, co by vneslo novou jiskru do naší činnosti. Což se splnilo. Navíc jsme se v rámci setkání ověřovatelů setkali s novými lidmi, od kterých jsme načerpali spoustu inspirace a našli jsme s nimi společnou řeč. Díky výchovným programům jsme se posunuli dál a otevřely se nám nové obzory. Jako příklad můžu uvést psychologické hry. Dříve jsme neměli odvahu je s dětmi vyzkoušet. Poté, co jsme jednu takovou hru sami absolvovali v rámci setkání ověřovatelů, jsme se rozhodli je zařadit do činnosti. A povedlo se, například

hra Pravdě do očí měla skvělý ohlas a rádi si ji s dětmi na táboře zopakujeme.

Takže se dá říct, že programy přinesly určité oživení na skupině?

Ano, programy vnesly určité obohacení do činnosti skupiny. V rámci schůzek, výprav i táborů zařazujeme různé činnosti popsané v metodických listech. Za výhodu považuji variabilitu programů. Lze je používat uceleně, ale také můžu zařadit, co se mi zrovna hodí. Což mi vyhovuje. Také se mi líbí, že z her zpracovaných v rámci metodických listů vznikla elektronická databáze, ve které se dá docela přehledně vyhledávat. Doufám, že se databáze bude utěšeně rozrůstat.

Myslíš si, že je potřeba na nových výchovných programech a práci s nimi něco měnit?

Myslím si, že metodické listy, které jsou hotové, již není potřeba měnit a upravovat. Díky práci odborných týmů se podařilo vychytat všechny mouchy. Na jednotlivých metodických listech je uvedeno vše potřebné k tomu, aby vedoucí či instruktor mohl aktivitu realizovat s dětmi. A protože z vlastní zkušenosti vím, že metodické listy jsou velmi užitečnou pomůckou, uvítala bych, kdyby vznikaly další a další. Za inspirativní považuji i příklady dobré praxe, přestože my sami jsme při jejich psaní častokrát skřípali zuby. Výsledek ale stojí za to. Díky nim se můžu inspirovat k činnosti, kterou už někdo prověřil, že funguje.

Co myslíš, že vlastně do oddílu výchovné programy přinášíjí?

Je to hlavně pomoc. Promyšlená sada aktivit, která může vedoucím hodně usnadnit práci. My nezkoušeli moc jiných programů, ale

PS 8. BŘEZNA JINDŘICHŮV HRADEC

- **Vznik:** 1963
- **Počet oddílů:** 2
- **Charakteristika oddílů:** všeobecné
- **Počet členů:** 73
- **Četnost schůzek:** 1x týdně
- **Věk členů:** 6–65
- **Počet vedoucích a instruktorů:** 57 včetně těch, kteří jezdí na tábor

- **Zajímavosti:** S oblibou se vrhají do nízkých i vysokých lanových aktivit – nesmí chybět na žádném táboře. Založili první pionýrskou kešku.

VEDOUcí PS

Jméno: Lenka Urmanová

Děti: zatím žádné

Má ráda: geocaching, deskové hry, jízdu na koni a svých šest potkaních miláčků

Zaměstnání: finanční poradce

Funkce v Pionýru: vedoucí skupiny

Přínos Pionýru: ověřovatelka výchovných programů, podílí se na organizaci uzlařského závodu O Putovní pohár Zlaté růže, lektorka na Kamínkách

VÁNOČNÍ STROMEČEK

Vánoce tu budou za pár dní, a tak tu pro vás máme jednoduchý námět na vánoční dekoraci, kterou dovedou vyrobit i malé děti.

Pomůcky: kružítko, nůžky a lepidlo.

Materiál: tvrdší zelený karton, nebo bílý, který pak natřeme nazeleho, zelený papír, slabší kousek žlutého kartonu na hvězdičky.

Postup:

1. Z tvrdšího kartonu vystříháme kruh o průměru 21 cm.
2. Vystříháme z něho čtvrtinu tak, abychom z něho mohli po slepení vytvořit kužel.
3. Pokud jsme tvořili ze zeleného kartonu, máme slepením připraveno, pokud z bílého, natřeme kužel zelenou barvou.

4. Než nám uschne, nastříháme si ze slabšího papíru proužky – vezmeme papír A4, podélně složíme, rozstříháme a stříháme proužky cca 1,5–2 cm široké, 10,5 cm dlouhé.
5. Pak je postupně ohýbáme na polovinu a přilepujeme postupně na kužel (sklad neuhlazujte).
6. První řadu „větví“ tak, aby nám stromeček stál na základně kuželu, druhou vrstvu lepíme posunutou, tj. nad spoj dvou proužků předcházející řady a směrem k vrcholu stromečku postupně méně proužků.
7. Na závěr na špičku stromku nalepíme dvě hvězdičky, abychom „začistili“ lepené proužky.

Hezké chvíle při tvoření přejí pionýři z Dobřan u Plzně.

na těch našich je to vidět dobře. Každý z nich je rozdělen do pěti oblastí – Člověk a společnost, Příroda, Sport, Technika, Umění. V rámci těchto oblastí jsou pak zpracovány jednotlivé metodické listy. Programy jsou přizpůsobeny věku dětí, od předškolního až po 15+. Pokud se vedoucí oddílu rozhodne programy využívat, ušetří si spoustu práce především s přípravou schůzek, ale i výprav a táborů. Navíc byly v rámci projektu Klíčení zpracovány materiály, které mohou vedoucím a instruktorům pomoci v práci s dětmi, jak se říká „se specifickými potřebami ve vzdělávání“. Takovýchto dětí v oddílech přibývá a není špatné mít „návod“, jak k nim přistupovat. Tohle všechno dohromady tvoří ucelený nástroj, který se dotýká všech důležitých témat a oblastí, které by v práci s oddílem neměly chybět.

Pryč od výchovných programů. Jak se vám vede na skupině? Jste spokojeni s počtem členů? Jak získáváte nové členy?

Noví členové se rekrutují především z účastníků našich táborů. Tábory jsou otevřené

i pro děti, které nejsou členy skupiny. A každý rok se několik z nich „chytne“ a zapojí se do činnosti i v průběhu roku. Co se týče členů skupiny, převažují členové nad 15 let – instruktoři a vedoucí. Někteří jedou jen na tábor, jiní se účastní i výprav. Bohužel těch, kteří by se chtěli věnovat práci s dětmi

soustavně a například vést schůzky, je minimum. Samozřejmě bych byla ráda, kdybychom měli více dětí. Ale protože by neměl kdo vést oddíly, nemůžeme nové děti nabírat. Je to takový začarovaný kruh.

Jak se u vás daří táborům? Jaké vymýšlíte etapové hry?

Tábory jsou na naší skupině velkou tradicí a jsou neodmyslitelně spjaty se základnou Klepákův mlýn, která nám poskytuje vynikající zázemí. V současné době pořádáme dva čtrnáctidenní běhy tábora, každý pro cca 90 dětí. Velmi nás těší, že je o naše tábory velký zájem, poslední dobou dokonce musíme zájemce odmítat. Každý tábor má svou etapovou hru, kterou sami vymýšlíme. V posledních letech jsme hráli například Madagaskar, Večerničky, Ať žijí duchové, Červeného trpaslíka, Star Wars. S loňskou hrou Shrek jsme se přihlásili do soutěže etapových her a skončili jsme na 3. místě. Při vymýšlení programu táborů čerpáme mimo jiné i z etapových her vydaných v rámci této soutěže. Dají se mezi nimi najít opravdové poklady.

Ptala se Eva

PIONÝRSKÁ „25“

aneb oslavme narozeniny pohybem

O akcích spojených názvem „Pionýrská 25“, případně „Pionýrská pětadvacítka“ jste se mohli v Mozaice dočíst už několikrát. Tentokrát pro vás máme pár aktualit, než se do nich ale pustíme, pojďme si připomenout, o co vlastně půjde.

CO SE CHYSTÁ OD 17. DUBNA DO 17. KVĚTNA?

Využijme další možnosti přiblížit Pionýr veřejnosti. V tomto termínu proběhnou otevřené akce, které jsou motivovány 25. výročí obnovy samostatné činnosti Pionýra. Každá skupina, která se do projektu zapojí, připraví na některý den (dny) v uvedeném rozmezí pro veřejnost „program“ – akci, při níž kromě aktivit motivovaných číslem 25 také představí svoji volnočasovou práci s dětmi a mládeží a spolek Pionýr. Nabízí se i možnost prezentovat projekt Opravdu dobrý tábor a v té souvislosti i vlastní tábor. Podstatou a cílem tohoto projektu je přiblížit veřejnosti skutečnost, že Pionýr již 25 let samostatně pracuje s dětmi a mládeží. Pozvání bude zaměřeno především na rodiče dětí a děti, ale i na všechny další zájemce.

KDO SE MŮŽE ZAPOJIT?

Zúčastnit se mohou oddíly a kluby – pionýrské skupiny v městech a obcích v celé České republice, které jsou ochotny pozvat rodiče a děti na své otevřené akce motivované pětadvacítkou. Příklady akcí, které lze přihlásit: štafeta 25 kilometrů v bazénu, 25 výstupů na věž, pochod 25 kilometrů (pro mladší děti může být kratší – třeba 25 x 100 metrů), závod v 25 disciplínách, ...

A CO NĚJAKÁ PODPORA?

Jako u všech podobných projektů, i tentokrát bude všem zapojeným (oddílům, klubům, pionýrským skupinám a KOP) na základě přihlášení poskytnuta materiální podpora (trička pro organizátory, drobné propagační předměty Pionýra, apod.). Předjednána je i mediální podpora, jejíž rozsah závisí také na množství akcí, které budou přihlášeny (a tím pádem na atraktivitě celého projektu pro média).

AKTUÁLNÍ – CO JE TŘEBA UDĚLAT PRO ZAPOJENÍ?

- Přihlásit se do projektu vložení akce na www.pionyr.cz/vyroci (odkaz „Pionýrská 25“) do 31. 01. 2015.
- Počítat s tím, že se návštěvníci akcí mohou na leccos ptát, a být připraveni jim poskytnout informace:
 - o činnosti oddílu či klubu;
 - o oddílech a klubech v regionu, jejich přehled;
 - o podmínkách přijetí dítěte do oddílu či klubu;
 - o kvalifikačních dobrovolníků pracujících v Pionýru s dětmi;
 - o činnosti Pionýra;

- propagační materiály – výroční zpráva, letáky o činnosti Pionýra, letáky ODT apod.

CO BUDE POTŘEBA PŘED SAMOTNOU AKCÍ?

- rozmístit informační letáky o připravované akci (cca 14 dní předem) na objektech, ve kterých se nachází klubovny, v jejich blízkosti, ve školách, družinách, obecních vývěskách apod.;
- zveřejnit informaci o projektu v regionálním tisku či regionálních médiích – cca 1 týden před akcí;
- zajistit fotodokumentaci průběhu Pionýrské „25“;
- napsat článek o průběhu akce (především pro regionální tisk, ale také do Mozaiky Pionýra, na webové stránky PS, na Facebook Pionýra a své PS a podobně).

PRO INSPIRACI

Jedna z „pětadvacítek“ chystaných KOP Královéhradeckého kraje:

25 pamětihodností a významných míst – Tato akce bude jednodenní, ale nebude zaměřena na sportovní výkony, ale na poznávání města. V Jaroměři a Josefově bude vytipováno 25 pamětihodností a významných míst (mezi kterými nebudou chybět ani tři pionýrské klubovny), ke kterým vytvoříme cestovatelský deník. Deník bude obsahovat otázky vztahující se k jednotlivým místům a úkolem cestovatelů bude obejít všechna stanoviště a na otázky správně odpovědět, případně získat razítko, navštívit nějaké objekty, něco nového se naučit atd. Úkoly by se měly slučovat s pionýrskými ideály.

V okamžiku, kdy budou mít cestovatelé splněno, dorazí i s deníky na místa určení, kde budou po celý den připraveny aktivity – prezentace spolku (videa, fotky – stále dokola), bude tam hrát kapela tramské a folkové písně, bude možnost si opět nad ohněm uzeninu a budou zde připraveny atraktivní pionýrské aktivity pro děti i dospělé. Cestovatelské deníky budou slosovatelné a na vítěze čeká výhra představující možnost bezplatné účasti na víkendové akci vybraného pionýrského oddílu.

Sledujte Mozaiku a Horké novinky, informace budou průběžně doplňovány.

CO SE CHYSTÁ – SHRNUTÍ

KNIHA PIONÝRA – vzkazy a gratulace lidí, kteří v uplynulých letech prošli Pionýrem.

25 PATRONŮ PIONÝRA – 25 osobností, které se stanou pro oslavy výročí tvářemi Pionýra. (Při oslovování patronů i přispěvatelů do knihy nám pomůže web, o kterém bude řeč dále.)

Poznámka: Přehled oslovených pro patronát i příspěví do knihy lze doplňovat na webu na adrese www.pionyr.cz/vyroci.

RESET (Praha, 12.–14. června 2015) – Republikové setkání pionýrských oddílů – více se dočtete na stranách 16 a 17.

PIONÝRSKÁ PĚTADVACÍTKA (celá ČR, 17.4.–17.5. 2015)

Oslava výročí akcí a pohybem – s libovolným využitím čísla 25 (viz náměty).

PIONÝRSKÁ VÝSTAVA – k 25. výročí obnovy samostatné činnosti Pionýra chystáme její doplnění a úpravy.

ZAUJALO VÁS POVÍDÁNÍ O STÁNÍKOVI? V DALŠÍCH VYDÁNÍCH NAJDETE PODOBNÉ.

SOCKA STANÍK

Stejně jako dospělí, tak ani děti nemají své vzájemné vztahy jenom ideální. Děti nejsou jednoduchým, tvárným materiálem, imunním vůči tlaku okolí. Divili bychom se, jak hluboce a citlivě vnímají veškeré dění kolem sebe. V rodině, ve škole, v partě kamarádů. Mnohé názory, konkrétní postoje a činy přebírají ze světa dospělých. S ohledem na věk a životní zkušenost to není ještě jejich vlastní názor, postoj a čin. Ale platí, že tato „nápodobna“ dospělých je může utvrzovat v přesvědčení, že mají pravdu, že jednají správně, že právě takový či onaký postoj k „věci“ je „in“, že takové je obecné smýšlení.

Není žádným tajemstvím, že v posledních letech se prohloubily ekonomické a sociální rozdíly mez lidmi. Některé rodiny stačí držet krok a mají vzhledem ke svým příjmům možnost uspokojovat i rostoucí nároky dětí. Jsou však rodiny (neúplné, nefunkční), které s ohledem na svou ekonomickou situaci těžko vyhoví i nejzákladnějším potřebám dětí. U předškoláků a žáků prvního stupně základní školy se jejich vzájemné vztahy z hlediska materiálního „vybavení“ ještě výrazněji nevyhrocují. Na druhém stupni už funguje vědomí, že každý „někam“ z hlediska

toho, co vlastní, patří. Měřítka jsou naprosto jednoznačná. Máš značkové džíny, boty, školní batoh, snad i ponožky – jsi sice trochu „mastňák“, ale jsi „in“. Nosíš džíny z tržnice, obouváš boty koupené ve stánku a batoh není značkový – jsi „socka“. Tedy sociální případ, vyvrženec. Téměř nepředstavitelné je nemít dotykáč. A ještě se hodnotí značka a cena... Toto „dělení“ se částečně promítá i do činnosti spolku. Mnohé může vedoucí oddílů či klubu usměrnit. Vše začíná od maličkostí. Na oddílovou výpravu není potřeba chodit v „adidaskách“ – spíš naopak. Mobilní telefon není životní nutností. Tím nemá být řečeno, že oddíl je únikem před realitou, kde se uměle stírají objektivně dané rozdíly. Ale může být prostředím, v němž není třeba se poměřovat v tom, jak jsem oblečen, obut, zafinancován kapesným. Tady se měří zcela jiné hodnoty a výkony. Při hrách, soutěžích, ve vzájemných vztazích. Zde se nemusí nikdo předvádět, co a za kolik

SOCKA:

- je dítě, které ostatní neberou, není uznávané;
- často je terčem posměchu a nemá kamarády (nebo jen málo);
- je to nešťastná pozice, ale ještě NEJDE o šikanu;
- nezřídka se svou pozicí hodně trápí, ale příliš se nesvěřuje.

má, ale co má v sobě, jaký je. Tady se učí, jaká je cena lidského života, v čem spočívá jedinečnost každého člověka. Oddíl vede děti k poznání pravdy, že smysl života není v hromadění věcí, ale v něčem docela jiném. Totiž ve schopnosti „zanechat nějakou stopu“. Ne v bance, v peněžence, ale v myslích a srdcích

POSTUP VEDOUČÍHO:

- pomýšlet na to, že dítě za své sociální postavení nemůže a není v jeho silách tuto situaci změnit;
- vedoucí může zvážit a vkusnou formou nabídnout rodičům takového dítěte věci nebo pobyty za sníženou cenu;
- pomoci se získáním sociálních zkušeností – nejčastěji jde o neschopnost správné komunikace s vrstevníky/kamarády;
- více a důsledněji ho zapojovat;
- méně formální kolektiv snáze učí komunikovat.

Drahé vybavení mnohdy není nutné. Na spoustu her stačí třeba tužka a papír.

ostatních lidí. Je příjemné být bohatý a moci si dovolit téměř vše. Ještě příjemnější je však vědět, že nejsem sám, že mohu být ve skupině stejně smýšlejících a jednajících lidí. Není bez zajímavosti, že kolikrát ty „socky“ žijí bohatým a šťastným životem plným lásky. V rodinách, kde mají hluboko do kapsy, mají k sobě všichni mnohem blíže – hlavně k dětem. Nezahrnují je věcmi, ale láskou. Po několika letech strávených v dobrém oddíle si dítě do života odnese mnohem víc, než to, které je uzavřeno v přepychové zařízení pokoje, baveno elektronickými záznaky. V oddíle se děti ještě naučí jedné věci. Totiž lidské solidaritě a pomoci. Například pomohou kamarádovi, jehož rodina na to prostě nemá, aby mohl jet na tábor. Darují mu potřebné vybavení – třeba z odložených, ale stále funkčních věcí – protože si mohly koupit úplně nové.

kolektiv autorů

O DĚTECH TROCHU JINÝCH

Přečetli jste si článek o Stáníkovi? Ruku na srdce, kdo z vás nemá v oddíle takového Stáníka nebo Stáničku. V dnešní době se v každém oddíle najde dítě, jehož rodiče si některé výdaje (např. na speciální vybavení nebo výlety) nemohou dovolit. To může vést i k předčasnému ukončení členství dítěte v oddíle. Chcete vědět, jak s dětmi ze sociálně znevýhodněného prostředí pracovat? Hledáte náměty, jak se zachovat v běžných oddílových situacích? Zkuste „zalistovat“ na stránkách www.pionyr.cz v sekci Inspiruj se.

Část této sekce je právě o „dětech trochu jiných“ a o tom, jak se s jejich hendikepy v běžné oddílové činnosti vyrovnat. Nečekejte zde žádné dlouhé odborné statě. Vždy tu najdete krátké přiblížení problému a hlavně tipy na to, „co pomáhá“. Náměty, jak pracovat s dětmi se specifickými vzdělávacími potřebami, ať už se jedná o děti sociálně znevýhodněné, bojácné nebo neklidné a nesoustředěné, vycházejí mnohdy z praxe našich oddílových vedoucích.

Pokud sami máte zkušenosti s prací s těmito dětmi a chcete se o ně podělit, napište nám na mozaika@pionyr.cz.

VÝPRAVA ZÁLESÁKŮ Z KLENČÍ DO DOMAŽLIC

Tentokrát je geopozvánka pojata jako vyprávění o výletu Zálesáků z Pionýrské skupiny Safír Kdyně. Vydejme se tedy s nimi na výlet a přežme jim jejich úspěšný lov.

Trvalo dva roky, než jsme se s Martínkem odhodlali vytáhnout Zálesáky na dvoudenní výšlap. Termín jsme domluvili až překvapivě rychle, ale pak začalo složité plánování. Jelikož to byl výlet první a ty ubohé děti ještě nikde takhle přes noc nebyly, natož aby byly bůhvíjak vybavené, kladli jsme nároky na nízkou obtížnost výpravy. Tak například jsme se rozhodli spát v chatkách a nikoli pod širým nebem nebo přístřeškem.

Úplně původní plán byl vyrazit vlakem do Švihova a odtud pěšky do Kdyně. Ten ovšem ztroskotal na nedostatku ubytovacích zařízení v oblasti Chudenic. Na cestě od Špičáku k Nýrsku bylo ubytoven vícero, avšak cena za nocleh byla příliš vysoká. Říká se do třetice všeho dobrého a v našem případě to zafungovalo. Na Babyloně se mi povedlo sehnat nocleh v chatové osadě Srub. Napláňovat trasu výpravy už byla maličkost. V sobotu jsme vyrazili brzy ráno do Domažlic autobusem. Protože hromadná doprava o víkendech jezdí jen tak, aby se neřeklo, měli jsme zde hodinu a půl pauzu. Využili jsme ji k návštěvě věže Chodského hradu a muzea Chodska. Počasí nám ale nepřálo, takže výhledy do širých lánů se tentokrát nekonaly. Po krátkém rozchodu jsme se vydali na vlak. Nebyli jsme ale sami, kdo vyrazil vlakem na výlety. Na zastávce Domažlice – město už netrpělivě přešlapovaly dva oddíly domažlických pionýrů z PS Mír. Tak tak jsme se vešli na perón. Zatímco domažličtí vystoupili hned na druhé zastávce, my jeli až do Klenčí pod Čerchovem. Tady začal ten pravý puťák.

VZHŮRU NA SÁDEK

„Jezevče, kam teď?“ dožadovaly se děti instrukcí.

„Na Sádek,“ prozradil jsem první záchytný bod a obdaroval děti mapou.

„Ale kudy?“

„Máte mapu, vy si zvolte cestu,“ zašklebil se Martínek.

Zálesáci se nahnuli k mapě. Dumali, dumali, až vydumali příhodnou turistickou trasu. Začali jsme tedy stoupat. Zdolání Sádku byl křest ohněm, naštěstí jej vyšlápli všichni a po odlovení kešky na Sádecké skále (GC12Z1X – TCL#7 – Skalky na Sadku / Rocks

on Sadek) jsme již obědvali před lyžařskou boudou. Další keška byla trochu záluďná.

„Další keška je U tří křížků“ (GC4NF3E – U tri krizku)

„Ale tam nevede žádná značka.“

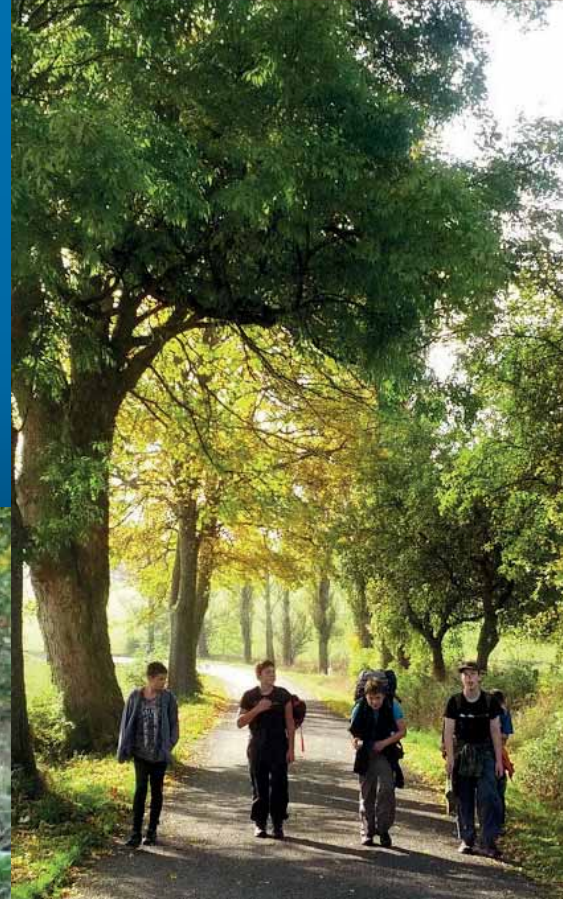
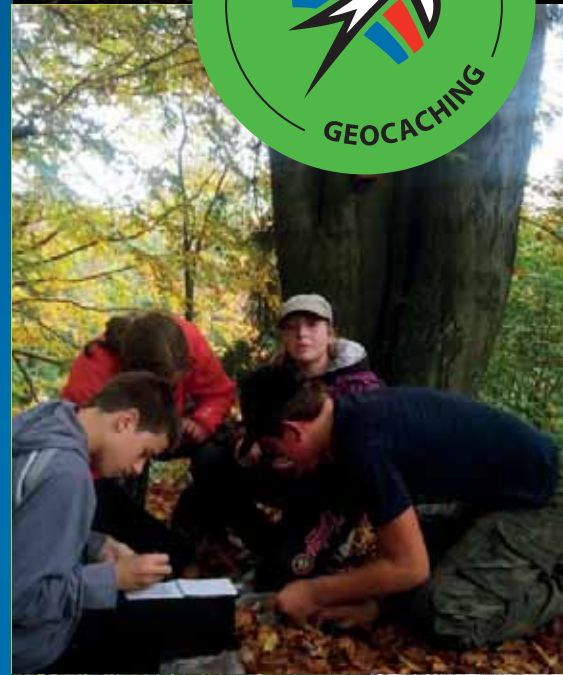
„Ale cesta tam je, jen ji trefit.“

Šikovní jsou ti Zálesáci, cestu v mapě našli a správně ji určili i v reálu. Pak jsme ještě odlovili dvě skrýše kolem Výhledů (GC4460F – Kaplicka sv. Vojtecha v Doliku) a (GC2AA1H – Jindrich Simon Baar) a mazali z kopce do Pece pod Čerchovem. Tady se setkali s prvním neúspěchem, mikrokeš v Peci (GC19PD5 – Pec pod Čerchovem) jim dala zabrat. Zatímco hledali, vyslechli jsme si s Martínkem hlášení o výsledcích voleb v Peci a protože začalo pršet, uvítali jsme, že právě otevřela místní hospůdka. Podle radaru to měla být jen krátká přeháňka, a tak jsme se všichni občerstvili a po dešti vyrazili dál. Do chatové osady už to bylo jen, co by kamenem dohodil.

OD SALKY K ZELENOVU A DO DOMAŽLIC

Ráno jsme vstali brzy, abychom se stihli vrátit do Domažlic na vlak. Všude kolem vládla mlha. Nejdříve jsme došli malý kousek na Babylon, kde jsme doplnili vodu, pak opět do kopců směrem k Pasečnici. Tam jsme po delším hledání a přehrabování listů našli kešku u jeskyně Salka (GC12Z0A – TCL#5 – jeskyne Salka / cave Salka). Další kilometry nás vedly po nezázivném asfaltu, zato se ale úplně vyčáslilo. U Zelenovských rybníků (GC1ARF7 – Zelenov) jsme poobědvali a nějakou dobu jsme zápolili s mikrokeškou ukrytou v rozcestníku. Při stoupaní směrem k Veselé hoře byly děti už dost vyčerpané, takže jen uvítaly další kačerskou přestávku U panenky Marie (GC4PJ4Z – U panenky Marie) a zhruba o kilometr dále u Sv. Vavřince (GC1A647 – Vavrinecke lípy). To už jsme se ale dostali blízko k Domažlicím. Z Veselé hory to sice na vlakové nádraží byl ještě značný kus, ale Zálesáci byli motivovaní vidinou hranolek z nádražního bufetu. Nakonec jsme místo plánovaných 22 nachodili 27 kilometrů.

*Jakub „Jezevec“ Hrubý
PS Safír Kdyně*

**VZDĚLÁVÁNÍ JE
JEDNÍM Z TÉMAT
KONFERENCE
O ČINNOSTI PIONÝRA.**

KAMÍNKA 2015 – CO SE CHYSTÁ

V minulém čísle Mozaiky jsem vás informovala o místě, termínu a hlavně smyslu a významu Kamínek. Snažila jsem se vás navnadit a motivovat k účasti na této tradiční pionýrské vzdělávací akci. Dnes vám prozradím, co vás bude asi čekat na Kamínkách v Plzni.

Kamínka 2015 se ponese především v duchu 25. výročí obnovení samostatné činnosti Pionýra. Co by to bylo za akci, kdybychom na toto, pro nás významné výročí, zapomněli a nevyužili ho v tématu celých Kamínek. Vždyť ve dnech konání Kamínek bude zahájeno období pionýrských akcí k 25. výročí. Kamínka budou jednou ze součástí oslav polokulatého jubilea Pionýra.

Páteční zahajovací večer bude organizován v duchu oslav narozenin. Účastníci Kamínek přijdou na pionýrskou párty, kde se bude slavit, přát, tancovat a ochutnávat dobré jídlo.

K úspěšné organizaci tohoto večera je nutné, aby všichni účastníci přiložili ruku k dílu a spolupodíleli se na programu.

V první řadě je třeba, abychom všichni pionýři oblékli pionýrská trička, tedy oděv, který již na první pohled všem oznámí, že patříme do jednoho spolku.

K oslavě narozenin patří i dárky a blahopřání. Dárky necháme prozatím doma a pokusíme se přivést vyrobené blahopřání Pionýru. Víte, že originalita, inovace a inspirace se velmi cení. Proto blahopřání může být vyrobeno nejen z papíru, kovu, perníku, keramiky, ale může být vyšívané, paličkované nebo...

Každopádně všichni účastníci Kamínek budou mít možnost se na všechna blahopřání podívat, protože organizátoři plánují jejich výstavu. Jsem přesvědčena, že bude na co se dívat a přesvědčíme se, jak jsou pionýři obdařeni fantazií a co všechno dokážou vymyslet a vyrobit.

Budeme rádi, když pionýři z jedné skupiny nebo kraje budou spolu komunikovat a připraví společnou práci – jedno blahopřání.

Ale to všechno necháme na vás, jak si věci promyslíte, uchopíte a zorganizujete.

Vše ostatní, co bude nabízet páteční večer, necháme v tajnosti, protože oslavenci náležejí milá překvapení. A kdo bude tím oslavenec? No, přeci my všichni – pionýři!

Kamínka 2015 v Plzni ponese i myšlenku, která je spojena s titulem Evropské hlavní město kultury. A právě Plzeň, společně s belgickým městem Mons, je držitelem takového titulu v roce 2015.

Toto téma zcela určitě na naší pionýrské vzdělávací akci zazní. V úvodním rituálu budeme myšlenku měst kultury a jejich propojenosti připomínat. O zástitu nad Kamínky jsme požádali i plzeňského primátora.

Kamínka nezapomenou na malé děti našich účastníků. Opět bude v provozu školička pro děti od 4 do 10 let. Organizátoři školičky uvažují o polodenním výletu do ZOO. Myslím, že se přihlášené děti nebudou nudit.

Jsem přesvědčena, že Kamínka 2015 přinesou úžasné zážitky, pohodu, pocit pospolitosti a sounáležitosti tak, jak to cítíme na této akci vždycky. Záleží jen na nás, jakou náladu a pohodu si na Kamínkách uděláme. Tohle nedokáže naplánovat žádný organizační tým, tohle můžeme udělat jen my všichni dohromady!

Neváhejte a přihlaste se na pionýrské Přihlašovně. Nabídka jednotlivých dílen bude zveřejněná na konci prosince 2014, a pak už zbude čas jen na rychlé „kliknutí“ do vybraných dílen, seminářů a diskusí.

Budeme mít opět z čeho vybírat!

*Za tým organizátorů
Lída Kočí*

RESET 2015 – PŘIHLAŠOVÁNÍ SPUŠTĚNO

První účastníci republikového setkání, které se bude konat 12. – 14. června 2015 v Praze na Džbánu, jsou již přihlášení. Tak neváhejte a přihlaste se přes pionýrskou Přihlašovnu také.

NA CO SE MŮŽETE TĚŠIT?

V pátek 12. června se sjedou pionýři ze všech koutů naší republiky do kempu Džbán. Když nám bude štěstí přát, usnadní nám dopravu na místo setkání i nový úsek metra trasy A. Tak si držme palce, aby byla zprovozněna stanice Veleslavin.

Večer proběhne slavnostní zahájení setkání, které se celé ponese v duchu starých českých pověstí. Jedno doporučení: sledujte i další vydání Mozaiky, protože kromě tajemných

postav na vás bude v některém z nich čekat i další úkol.

V sobotu 13. června bude program pěkně nabitý. Na přípravě programu se podílejí pionýři z celé naší republiky, protože proč nepřipravit pro ostatní to, co umíte nejlépe. Pokud byste měli nápad na nějakou aktivitu, kterou byste chtěli ostatním nabídnout, přihlaste se vedoucí akce Ivance Mochurové –

i.mochurova@gmail.com. Určitě se spolu domluvíte.

Na sobotu je pro pionýry připravována i hra po Praze, různé rukodělné dílničky, nabídka sportovních aktivit a mnoho dalšího. V nedaleké vodní nádrži je možnost koupání a otužilci se mohou vydat na koupaliště U Veselíka. V neděli bude na účastníky čekat slavnostní zakončení setkání a ti, kteří budou chtít, mohou ještě do nedělního poledne využít nabídku otevřených dílen.

MISTR HANUŠ

Tentokrát bude naše povídání o mistru Hanušovi, který pocházel z Hradce Králové. Jeho křestní jméno bylo Jan (odsud varianta Hanuš užívaná i v soudobých pramenech), později byl zván také Růže (v literatuře i z Růže, snad odkaz k jeho pitvornému obličejí).

Legenda: Podle pověsti si jej vybrali pražští radní, aby postavil na Staroměstské radnici unikátní stroj, který bude mít kromě měření času mnoho dalších funkcí. Jak Hanuš slíbil, tak učinil. Poté, co radním svůj dokonalejší stroj ukázal, zalekli se. Chtěli, aby tento orloj zůstal unikátní, a z obavy, aby hodinář obdobný přístroj nevytvořil pro nějaké jiné

město, přemýšleli, jak se Hanuše zbavit. Jednou v noci tak do mistrova domu vtrhla skupina lidí, která jej pomocí rozžhaveného kusu železa oslepila. Hanuš velmi dobře věděl, kdo za vším stojí, a proto požádal jednoho ze svých učedníků, aby jej doprovodil k samotnému srdci orloje. Učedník tak učinil a Hanuš, i přes svoji slepotu, orloj zastavil. Podle legendy trvalo více než sto let, než byl orloj opět uveden do chodu. Kolem mistra Hanuše je mnoho otazníků a vlastně ani není jisté, kdy zemřel, prý se tak stalo v roce 1497. Historie: V druhé polovině 15. století (doložen pro roky 1475/1476–1497) se stal pražským orlojníkem. Orloj na Staroměstské radnici ale existoval již dříve – podle některých zdrojů

jej sestrojil v roce 1410 Mikuláš z Kadaně. Za působení mistra Hanuše dostal nicméně podobu, kterou známe dodnes (samozřejmě bez Mánesova zvěrokruhu). Jádrem legendy, že Hanuš sestrojil orloj, snad spočívá v okolnosti, že se mu podařilo po době úpadku orloje během husitských válek stroj znovu rozchodit a snad provést i mnohá vylepšení. Rozsah vylepšení není jistý, nicméně o Hanušově zručnosti ještě lépe svědčí to, že sestrojil v 90. letech orloj pro radnici v Jindřichově Hradci, za což dostal slušné zaplacení.

(Použito informací z: cs.wikipedia.org a www.praguecityline.cz.)

Kdo to byl?

Přinášíme vám již čtvrtou sadu indicií, které vám pomohou odhalit další tajemnou postavu. Víte už „Kdo to byl“? Pokud ano, tak správnou odpověď zašlete na adresu anna.novakova@pionyr.cz (nezapomeňte uvést, z kterého oddílu a pionýrské skupiny jste). Pokud se zapojujete do hry až nyní, nalistujte si tajemné postavy i v předchozích číslech Mozaiky a zašlete nám své odpovědi.

JEHO OTEC BYL VÁCLAV, BIŘMOVANÝ KAREL.

VĚNOVAL LAZEBNÍKŮM DO ZNAKU LEDŇÁČKA.

JEHO BRATRU SE PŘEZDÍVALO „LIŠKA RYŠAVÁ“.

DĚJINY TVOŘÍ LIDÉ

Minule jsme se v tomhle povídání věnovali příběhům čtyř konkrétních lidí, které jsem vybral jako určité typické příklady. Dnes bych se chtěl zastavit ještě u jedné – dost známé – osobnosti. Činím tak i proto, že patří mezi ty, kteří o své minulosti hovoří hodně otevřeně i hlasitě. A nabízí tak nejen své názory, ale s nimi náměty k přemýšlení, jak snadné je vidět věci jen černé a pouze bílé...

PAVEL KOHOUT (*1928)

S jeho tvorbou mne pojí jeden dnes už vlastně prazářítek z fakulty. Mezi studenty kolovaly jeho texty ze samizdatové tvorby a současně básničky z 50. let – obojí bylo předmětem kritiky. Nemohu odolat pokušení uvést alespoň krátký úryvek z „Traktorové častušky“ (viz box) z roku 1949.

I proto, že nedávno byla v cyklu ČT České století zřetelně popsána Kohoutova nepřehlédnutelná role při tvorbě a organizování Charty 77 (v díle Je to jen rock'n'roll – rok 1976). Zdůrazním proto, že (mi) nejde o jeho zneuctění, ale o ukázkou – pro představu – kvůli snažšímu pochopení jeho před nedávnem uvedeného textu: „Všichni, kdo se těsně po skončení druhé světové války nadchli pro ideu spravedlivého komunismu jako já – zůstanou až do konce svých dnů v horším případě pomocníky zločinců, v lepším idioti. Za ty druhé nás budou jistě šmahem považovat mladší současníci, takže patrně i ty, čtenáři, pokud ti nebudem připadat jako bytosti z jiné planety.“

KDE SE „TO“ VZALO?

Jedna z častých otázek dnešních mladých lidí... Jak je možné, že se ‚ten šílený komunismus‘ u nás uchytil? P. Kohout na to reaguje takto: „Dostal jsem od Martina C. Putny otázku, zda za tou slepou vírou jindy tak kritických umělců hledat nadšení, oportunismus nebo strach. Za sebe jsem musel dát jediné pravdivou odpověď: ovšemže to první.“ Takže – bylo to NADŠENÍ, které stálo za prosazením tzv. komunismu nejen u nás, ale i řadě dalších zemí. Dnes se to může jevit jako zvrácené nebo jako doklad nepřičetnosti, v lepším případě jako cosi zcela nepochopitelně šokujícího... Ale, dáte-li si práci a seznámíte se s řadou historických materiálů a osobních výpovědí, zjistíte, že podobných sdělení je nepřeberné množství.

KOMUNISMUS SE JEVILO JAKO VHODNÉ ŘEŠENÍ

Pro mnoho dnešních lidí možná nepochopitelný jev, ale to především proto, že vše

posuzujeme se zkušenostmi, které před mnoha lety lidé neměli. Vždy se snažím radikální kritiky tehdejší „společenské hlouposti“ mírnit – být se to často obrací proti mně. Všichni dnes rázní a všehoznalí a nezřídká samozvaní soudci mají pohotová hodnocení a snadné recepty – jak „to“ mohlo a mělo být jinak... P. Kohout k tomu poznamenává: „Emocí nabití pubertáci jako já, co po sedmi letech vylezli z krvavého tunelu války do míru, který 9. května 1945 voněl šeríkem a naftou sovětských tanků, letěli houfně k jejich vojevůdci Stalinovi jako mouchy ke světlu. I já jsem náhle stál spolu s ním jako vítěz na ozářeném jevišti, kde tančily nové, nadějně dějiny, a jejich světem oslavovaný stvořitel mě oslňoval tak, že jsem dlouho neviděl do tmavého hlediště, kde už mnohým vědučím znovu škrtil srdce pocit zoufalství a bezmoci.“

CESTY OSUDU

mohou být nevyzpytatelné. Cesty do dějin (a čítanek) mohou být opravdu spletité – P. Kohout v nich byl (jako autor angažovaný), poté v nich nebyl (jako autor nevhodný) a nyní v nich zase už je – jako autor, který tam zkrátka patří, protože byl a tvořil. Díla, na která hrdý není, ale i ta, za která se nestydí. A fakt, že ve své domovině nebyl nikdy oceněn ani vyznamenán, komentuje bonmotem: „Venku mě poznali v lepší půli mého života.“

„KOMUNISMUS JE VZPOURA MĚNĚCENNÝCH.“

řekl na adresu komunismu, proti němuž i aktivně bojoval, jeden z nepřehlédnutelných státníků a uznávaná osobnost sir Winston S. Churchil. Patřil totiž k organizátorům intervence proti Sovětskému Rusku po r. 1917, proto ho těžko podezírat z obdivu k němu. Avšak v době, kdy stál v čele vlády Spojeného království Velké Británie a Severního Irska, se musel rozhodnout – protože on měl na výběr: spojení s Německem (nacistickým, proti němuž vystupoval) nebo se Sovětským svazem (komunistickým, proti němuž dříve organizoval ozbrojený odpor). Rozhodl se pro boj

TRAKTOROVÉ ČASTUŠKY (ukázka)

Traktory, traktory,
i vy, traktoristé,
údernické prapory
zasloužili byste!

To vám bylo pozdvižení,
to vám bylo smíchu, klení,
to vám bylo hovorů,
když k nám přijel o žních loni
na výpomoc místo koní
párek nových Zetorů.

Traktory, traktory,
rozbít přijely jste
zastaralé názory,
zastaralý systém!

Pan farář hned ráno kázal:
„Přišla na nás mravní zkáza,
konec boží naděje!“
Místní statkář k tomu dodal,
že nás čeká velká voda,
siltavka a kurděje.

Traktory, traktory,
– svatá pravda jistá –
ďáblův jsou výtvory,
dílo ancikrista!

V poli chodí silné stroje,
do večera hotovo je
to, co dříve za týden.
Stroje zanechaly dojem...
proč ty ale, srdce moje,
od té doby vzdycháš jen?

...
S traktory, s traktory
pro vítězství jistě
za daleké obzory
jedou traktoristé.

Aké bolo tohoročné vynášanie Moreny

s Německem a spojenectví se Sovětským svazem... Nerozumně?! Ovšem možná podobně nelogicky se stávají nositeli Nobelovy ceny míru i lidé dříve označovaní za teroristy. Lze proto nalézat jednoduché soudy a snadná řešení?

P. Kohout k tomu ještě poznamenává: „Ano – nám nevymývali mozky nenávistí a hrozbami, ale naopak láskou a sliby budoucího štěstí.“ Nepřipomíná to cosi jiného? Neexistovalo již dříve něco, co slibovalo budoucí, byť třeba posmrtný, ovšem slastný a krásný život? Přemýšlivý čtenář již proto tuší, o čem bude řeč příště.

Martin

VÁHAVÝ PŘEV RAT aneb prosinec 1989

Prosinec r. 1989 se sice nesmazatelně zapsal do našich dějin, ale konkrétně utkvěl v paměti jednotlivým lidem zážitky rozmanitými. Byl mrazivý, ale horká společenská atmosféra ho prohřívala... A děly se věci!

PRVNÍ MĚSÍC

od 11. července 1960, kdy byla v rámci Ústavy ČSSR zavedena vedoucí úloha KSČ, který společnost prožila bez formálního nadřazení jedné politické strany všem ostatním složkám společnosti. Rozhodnutím Federálního shromáždění se to stalo sice ještě v listopadu (22. 11. 1989), ale prosinec byl v tomhle směru první měsíc bez kurately... a to se měly ještě dít další věci! Představit si společný zpěv hymny Karlu Gotta a Kryla na závěr stotisícové demonstrace – to byla naprostá utopie, 3. prosince 1989 to mnozí slyšeli a viděli...

oznánil svou abdikaci na funkci prezidenta republiky.

12. prosince – Federální shromáždění (FS) odsoudilo intervenci do Československa v roce 1968.

28. prosince – na společné schůzi obou sněmoven FS byl předsedou FS zvolen Alexander Dubček. Divadelníci ukončili stávkou.

29. prosince – byl zvolen prezidentem republiky nekomunista, reprezentující široký proud politických sil: Václav Havel. Paradoxně i hlasy komunistů. Prezidentskou přísahu složil na ústavu Československé socialistické republiky. Slíbil,

junáků a skautek, kde byla jednoznačně vyjádřena vůle obrodit skauting. Zájemců o účast bylo tolik, že je sál nepojal a mnoho jich zůstalo až venku. (Těm dění uvnitř zprostředkovávalo vysílání průběhu setkání ven.) Šlo o událost klíčovou, od tohoto okamžiku už nešlo o dílčí více či méně oficiální aktivity, ale o zřetelně definovaný proces. Pro skauting to byla chvíle sváteční a magická.

Za zmínku stojí, že na setkání byli přítomni i oficiální zástupci vedení tehdejší Ústřední rady Pionýrské organizace SSM.

Návazně se slavnostně obnovují skautská střediska po celé zemi, do opakovaně se obrozující organizace se v porevolučním nadšení hlásí desetitisíce členů, vedení oddílů se ve velké míře ujímají dospělí skauti a skautky, kterým historie dopřála jen necelé tři roky oficiálního skautování v době Pražského jara. Jednou z prvních veřejných aktivit bylo i přivezení tzv. Betlémského světla – v prosinci r. 1989 ho sice přivezli pouze exiloví skauti, ale vzniklá aktivita provází skauting dodnes.

PIONÝRSKÉ HNUTÍ

je výrazně pomalejší. Navíc s rozdílným přístupem – zejména v Praze se zvedá vlna zájmu, ale jinak převládá vyčkávání. Výraznější výjimkou je ještě Brno, přesněji Městská organizace PO SSM v Brně (ovšem nikoli v osobě svého předsedy M. Škrdlíka).

Pohyb, který je zřetelný přímo ve vedení Socialistického svazu mládeže (až po volbu předsedy Městského výboru SSM Praha, p. Ing. Martina Ulčáka, novým předsedou Ústředního výboru SSM), nakonec rozčeřil i poklidné pionýrské vody. Ostatně celostátní vedení PO SSM začalo také jednat...

1. prosince vychází v denním tisku prohlášení předsednictva Ústřední rady PO SSM, kde je naznačen další postup, a současně připomenuto: "...existují pionýrské oddíly s tradicí, která se počítá na desítky let. Jejich bývalí i současní členové rádi vzpomínají na pěkné chvíle v klubovně, na výletech, u táboráků a jinde..."

4. prosince se schází na svém 8. zasedání Ústřední rada PO SSM a projednává aktuální situaci i další postup. Jednání se účastnil i nový předseda ÚV SSM, M. Ulčák, který informoval o svolání mimořádného sjezdu SSM – s tím, že situaci nelze řešit jinými, nějak položitými opatřeními. V té souvislosti muselo přijít rozhodnutí o svolání mimořádné celostátní konference pionýrských pracovníků. To se stalo a současně byly dány k veřejné debatě nové programové a organizační dokumenty budoucí organizace. Na zasedání byl mimo jiné přijatý i „Postup ÚR PO SSM do mimořádné konference“.

ZÁPIS V OBCNÍ KRONICE

„Od 29. 11. bylo -8°C až -15°C až do 6. 12. 7. 12. znova obleva. 10. 12. pak mráz -15°C. 14. 12. opět obleva, 16. 12. znovu mráz -16°C. Celé vánoční svátky byly beze sněhu, naopak s občasným deštěm. Jen koncem roku mrazíky -5°C.“ stojí v kronice obce Libuň (dnes Královéhradecký kraj, bývalý okres Jičín). Dále se tam píše: „... poprvé v historii JZD Libuň byly výnosy obilovin v průměru přes 50q/ha. Pro pěstitele ovoce byl rok příznivý – urodilo se jablek... Po třech letech byla úroda ořechů. Výnosy brambor byly průměrné. Horší to měli zahrádkáři. Bylo nadměrně plevelů a znovu napadla plíseň okurky a v krátké době je zlikvidovala. Stav lovné zvěře, zejména zajíců a bažantů se opět prudce snížily...“

VÝBĚR CELOSPOLEČENSKÝCH UDÁLOSTÍ

Vedle shrnujícího popisu dění v Libuni probíhaly vpravdě dějinné události v rámci celé země:

10. prosince – odvolal prezident dosavadní vládu a zároveň jmenoval novou vládu, později nazvanou vládou národního porozumění, v čele s Mariánem Čalfou. Následně G. Husák

že zemi přivede ke svobodným volbám.

Následně bylo zveřejněno prohlášení celostátního koordinačního výboru studentů: „Václav Havel je pro nás dostatečnou zárukou nezvratnosti vývoje v ČSSR. Zvolení jeho i pana A. Dubčeka do vysokých funkcí je vyvrcholením obrodného procesu, který jsme v listopadu začali. Vysoké školy přejdou na stávkovou pohotovost, zůstane zachována struktura stávkových výborů i jejich propojení. Nadále budou pracovat i jednotlivé komise, řešící konkrétní problémy, které stojí nejen před námi, ale i před celou společností...“

Jako zajímavosti můžeme ještě uvést, že v pátek 15. prosince 1989:

- Na plenárním zasedání Okresního národního výboru Gottwaldovo bylo rozhodnuto městu opět vrátit název Zlín.
- V budově Státní banky Československé na Václavském náměstí byl do provozu uveden první bankomat, umožňující výběr peněžních prostředků ze spořicí účtů.

OBNOVA SKAUTSKÉHO HNUTÍ

nabrala na rychlosti. 2. prosince se ve Velkém sále Městské knihovny uskutečnilo setkání

PROBLÉMY V PIONÝRSKÉ ORGANIZACI

Ize rozdělit přinejmenším do dvou rovin:

- Odlišné prožívání reality v centrech změn (Praha, Brno) a ve většině míst, kde pionýrské skupiny působily. To s sebou neslo dílčí konflikty: jedněm se zdálo, že dění je pomalé, druhým, že jde o bouři ve sklenici vody a co se to pořád těm Pražákům nelíbí...
- Zásadně se rozdělil postup v Čechách, na Moravě a na Slovensku – zosobněný i personálně: předsedkyně Slovenské ústřední rady PO SZM byla zcela nově K. Jandžíková, v Čechách (asi pod vlivem změny na podzim) k proměnám nedošlo a navíc Česká ÚR PO SSM byla vlastně nečinná, iniciativa byla zcela někde jinde.

Nesporným kladem byl ovšem vstřícný přístup vedení k možnostem spolupráce s ustávající se Junákem na základě partnerství a s ohledem na potřebu společného postupu při prosazování zájmů dětí a dobrovolníků s nimi pracujících. Stejně jako rychlá odezva na změny v Ústavě ČSSR – zrušení vedoucí úlohy KSČ: již 13. prosince byly provedeny odpovídající změny v systému přípravy pionýrských pracovníků (soustava vzdělávání v PO SSM)...

Postupně narůstající vlna nespokojenosti s více i méně podstatnými problémy se tak zvedala do větší výše, než bylo leckdy nezbytné. Promítla se i do nakonec hodně vášnivé diskuse k předloženým dokumentům... Viděno ovšem s odstupem – uvážlivý postup ÚR PO SSM a tehdejšího vedení v čele se Stanislavem Klímou byl rozumný, přestože radikálním kritikům vhněl horkou krev do žil i do vystupování.

JAK DÁL?

To trápilo mnoho tehdejších pionýrských pracovníků, zejména dobrovolných. A otázky perspektiv provázely bohužel leckdy zbytečně emotivní rozpravu nad navrženými novými dokumenty. Vášně nebývají vždy nejlepšími rádci, a tak debata nebyla vždy konstruktivní. Zásadně z ní vybočil věcný dokument „Kritický hlas k Návrhu nových dokumentů Pionýrské organizace SSM“, s nímž přišli představitelé Pionýra (1968-70). Ten ovšem nebyl zase příliš vstřícně přijat částí vedení PO SSM, které se v tomto bodě úplně nevypořádalo „samo se sebou“ a svým vztahem k minulosti. A materiál v podstatě mlčelním přešlo...

Martin

Materiál „Kritický hlas k Návrhu nových dokumentů Pionýrské organizace SSM“ mimo jiné uváděl...

„Všichni jsme byli v roce 1968 zakladateli a pak pracovníky Pionýra, který byl později normalizačním procesem zlikvidován. ... Na základě svých zkušeností a práce v pionýrském hnutí se vyjadřujeme k Návrhu nových dokumentů PO SSM...

- „Návrh“ neodpovídá současné politické situaci a společnému vývoji, který lze předpokládat. Proto také nemůže dobře orientovat pionýrské pracovníky v řešení praktických úkolů, které před nimi brzy vyvstanou.
 - PO SSM ztratí své výsadní postavení a bude muset soutěžit o přízeň dětí a vedoucích s dalšími dětskými organizacemi. Formálně ustavené oddíly a skupiny se rozpadnou a vydrží jen ty, které jsou skutečně živé.
 - Na jiskry, pionýry a vedoucí dopadne nepřízeň veřejnosti, která po dlouhá léta sílila tím více, čím intenzivněji byla oficiálně potlačována. Na tuto situaci bude muset PO SSM a všechny její kolektivy reagovat.
 - Musí být organizací samostatnou. Navrhované členství dospělých v organizaci pro to vytváří předpoklady.
 - Je třeba znovu zvážit formulaci základní charakteristiky organizace, její název, symboly a kroje, vztah ke společnosti. Nově řešit funkce jednotlivých článků organizace a jejich vnitřní uspořádání.“
- Dále autoři připomínali některé (i obecně zcela) opomíjené záležitosti:
- „Rehabilitovat obrodné myšlenky a činy Pionýra a přihlásit se k jeho ideálům dětské demokratické organizace.

Nelze se tvářit, jakoby Pionýr neexistoval a přitom z jeho materiálů opisovat.

- Říci zcela jednoznačně, že nejen Junák, ale i Pionýr byl zlikvidován normalizačním záساهem KSČ.

• Očistit památku dnes již zemřelého předsedy Pionýra básníka Oldřicha Kryštofka.

- Odvolat „Některé základní otázky dětského a mládežnického hnutí v Československu“* a řady dalších publikovaných hanopisů.

• Rehabilitovat ty pracovníky Pionýra, kteří byli za svou práci politicky a často i existenčně postiženi.“

Podepsáni byli J. Haškovec, Z. Jesenská, M. Rampasová, M. Rampas, J. Šturma, V. Viceníková.

*/ Dokument schválený 3. plenárním zasedáním ÚV SSM dne 23. 2. 1971, který byl obdobou materiálu KSČ „Poučení z krizového vývoje ve straně a společnosti...“ a hodnotil dění v oblasti dětí a mládeže.

POSTUP ÚSTŘEDNÍ RADY PO SSM DO MIMOŘÁDNÉ CELOSTÁTNÍ KONFERENCE PIONÝRSKÝCH PRACOVNÍKŮ

Ústřední rada Pionýrské organizace Socialistického svazu mládeže se plně staví za Akční postup ÚV SSM z 30. 11. 1989. Za východisko při navrhování postupů a opatření na všech úrovních považuje závěry celostátní konference SSM, zejména sekce „Děti a jejich organizace“. V nejbližším období zaměří svoji pozornost na splnění těchto úkolů:

1. Žádá ústřední výbor SSM o svolání mimořádné celostátní konference pionýrských pracovníků na leden 1990 a zabezpečí jejich přípravu.
2. Předloží 5. 12. 1989 k široké diskuzi, trvající do 30. 12. 1989 návrh Programových zásad PO SSM a návrh Statutu Pionýrské organizace SSM. Po zapracování připomínek předloží oba návrhy mimořádné celostátní konferenci pionýrských pracovníků a mimořádnému sjezdu SSM.
3. Předloží do 20. 12. 1989 k široké diskuzi návrh Akčního programu PO SSM. Po zapracování připomínek jej předloží mimořádné konferenci pionýrských pracovníků.
4. Zpracuje koncepci postavení PO SSM v rámci SSM na základě samostatnosti a posílení pravomoci PO SSM v oblasti obsahové, kádrové, ekonomické a organizační.
5. Uskuteční společné zasedání předsednictva Ústřední rady PO SSM, předsednictev České a Slovenské ústřední rady PO SSM ke stanovení jednotného postupu v období do mimořádné Celostátní konference pionýrských pracovníků.
6. Je připravena jednat se stávajícími a nově vznikajícími organizacemi a strukturami pracujícími s dětmi o spolupráci při prosazování oprávněných potřeb a zájmů dětí.
7. Projedná společně s Českou a Slovenskou ústřední radou PO SSM na MŠMT ČR a SSR vytváření podmínek pro výchovná působení PO SSM na školách, sociálně právní a pracovní postavení profesionálních pionýrských pracovníků, postavení a úlohu DPM a zabezpečení výchovy mimo vyučování.
8. Dá prostřednictvím tisku SSM k dispozici členům PO SSM, pionýrským pracovníkům a veřejnosti znění Úmluvy o právech dítěte, přijaté na Valném shromáždění OSN 20. 11. 1989.
9. Doporučuje všem členům PO SSM, pionýrským pracovníkům a pionýrským kolektivům a orgánům PO SSM:
 - a) prosazovat právo každého člena PO SSM, pionýrského pracovníka, každého pionýrského kolektivu a orgánů PO SSM vyjádřit svůj názor a zaujmout stanovisko a rozhodnout o svém podílu na obnově socialismu;
 - b) na vznik dětských a mládežnických organizací a seskupení reagovat jako na objektivní skutečnost a usilovat o spolupráci při uspokojování potřeb a zájmů dětí.

TŘINÁCT MALÝCH KONFERENCÍ

aneb oblastní porady trochu jinak

V dalším pokračování povídání o přípravě Konference o činnosti Pionýra (která proběhne 13. – 15. listopadu 2015) si trochu přiblížíme, co nás čeká na jaře. Minule jste se dozvěděli, že oblastní porady budou v roce 2015 pojeté jako dílčí konference, na kterých bude větší prostor pro debaty o připravených tématech, výměny názorů, ladění stanovisek... Jak to bude vypadat?

NA PRVNÍ POHLED NIC NOVÉHO

Tak jako každý rok, kdy oblastní porady probíhají, bude i tentokrát leccos stejné. V únoru se rozběhne kolotoč, během kterého proměnlivá skupinka zástupců vedení Pionýra a také obsahové komise pro přípravu KČP v dohodnutých termínech navštíví všechny KOP a bude jednat se zástupci tamních pionýrských skupin. Část porady bude společná a během ní bude jako vždy příležitost vyměnit si informace a názory na cokoli aktuálního. Pak ale přijde méně obvyklá část.

DVĚ KOLA TEMATICKÝCH SEKCI

Aby bylo možné skutečně podrobně probrat přichystaná témata, hledat odpovědi na otázky, vyjasňovat si představy a vize, bude druhá část porad rozdělena do skupin – podle okruhů, se kterými průběžně pracujeme při celé přípravě konference. V nich bude příležitost vyslovit názory na dílčí otázky, na které by se při společném jednání těžko dostalo. Poté by měly KOP z debat vedených na dílčích jednání formulovat závěry a z nich náměty. To vše je v plánu na dvě kola, mezi

**PROČ SE VÍC NECHLUBÍME TÍM, CO SE NÁM DAŘÍ?
CHCETE NĚCO DĚLAT S DĚTMI JINAK? JAK?
MÁ PIONÝR SLABOU PROPAGACI? PŘISPĚL K NÍ NĚJAK TVŮJ
ODDÍL?**

Směrnice o hlavní činnosti

Práce s výchovnými programy

Projekty a soutěže

Pionýrská skupina jako komunitní centrum

Založení nového oddílu

Role klubu na PS

Informační toky

Partnerství s rodiči a odbornou veřejností

Prezentace oddílů

Získání a udržení členů

15 +

Mobilita dobrovolníků

Vzdělávání

Průvodcování

Vyznamenání

Program Pionýra

Vize pro 21. století

Jednotlivé prvky Pionýra

Sounáležitost s celkem

kterými se účastníci budou moci prostřídat a mít tak prostor vyjádřit se k více tématům.

O ČEM BUDE ŘEČ

Nejen na dílčích konferencích, ale i dalšími cestami se na začátku příštího roku budeme snažit získat co nejvíce odpovědi na řadu otázek, které obsahová komise aktuálně finalizuje, jejich cílem bude zjistit například:

- Jak pracujete s výchovnými programy?
- Jak moc otevíráte svou činnost?
- Máte zájem o sportovní soutěže?

- Využíváte pionýrská či vlastní vyznamenání?
 - Jak pracujete s odrostlými „dětmi“, které se nehrnou do práce instruktora?
 - Jak získáváte členy?
 - Jak pracujete s pionýrskou symbolikou?
- A mnoho dalšího... Smyslem je využít velký kolektivní rozum všech, kteří přijdou, a obohatit se navzájem.

Sledujte Mozaiku a Tu-ňáka, v následujících vydáních budete nacházet další informace.

Jakub

PŘEDSEDŮV GLOSÁŘ

MEZIČAS

Konec roku je vždy příležitostí k zastavení se v běhu života a dní, příležitostí k považování nad uplynulým a rozmyšlením nad tím, co mohou přinést dny příští. I proto, že budeme vstupovat do roku, v němž si můžeme připomenout neobvyklé jubileum: pětadvacet roků ničím nepřerušené činnosti organizace pionýrského typu v celé její více než šedesátileté historii...

Na každém (a úplném) počátku by si měl člověk udělat rešerši vlastních schopností. Uvědomit si své dovednosti k naplnění cíle. V prosinci 1989 byla podstatná část (řící většina se ovšem ostýchám) vedoucích v Pionýrské organizaci SSM přesvědčena, že se za svoji práci nejen nemusí stydět,

ba kydat na ni špínu. A proto ani od ní odcházet. Naopak cítila, že aktivity pionýrských oddílů mají velké možnosti k dalšímu rozvoji. Další významnou podmínkou je také důležité ujasnit si rizika při dosahování stanovených cílů. Zde je nezbytné sebekritické ohlednutí... Asi všichni, kdo byli přesvědčeni o správ-

nosti své volby pokračovat, nedocenili kritické náhledy (nežádka bez ohledu na skutečnost – zkrátka obecný přezíravý názor) a tupá klíše v myšlení veřejnosti.

Cíle nejsou vytesané do kamene, mohou se měnit - podle okolností a momentálních možností. Zvláště záměry krátkodobé je účelné směřovat k překonávání aktuálně vyvstalých problémů, i za cenu přibrzdění v plnění cíle obecného. Podstatná zůstává

základní idea – meta a vůle směřovat k ní, byť kroky postupnými. Rychlost zde není podstatná, důležité je neztrácet ze zřetele hlavní úkol.

Zde, po mém soudu, nemusíme na své dlouhodobé vizi měnit nic podstatného. A o jejím zpřesňování či postupných cílech máme jedinečnou příležitost hovořit při přípravě Konference o činnosti Pionýra.

Leckdo v tomto období přemítá o uplynulých letech, protože výročí svázané s rokem 1989 přímo provokuje k úvahám, kam jsme za uplynulé čtvrtstoletí došli. Nezasťírám si problémy, ale také nestahuji kalhoty do půli žerdi... Považuji za stále aktuální zřetelně pojmenovávat problémy, ale nevyvolávat žabomyší spory, vnímat živoucí a společně pracovat, protože Pionýr není žádným živořícím spolkem. Optimistický výhled pro mne není, stejně jako v prosinci 1989, povinnými růžovými brýlemi, ale vírou ve vlastní síly a ve správnost zvolené cesty.

Martin

ČESKÁ RADA PIONÝRA podruhé dle nových pravidel

Na konci listopadu v Praze jednala Česká rada Pionýra. Šlo o druhé zasedání podle nových pravidel, platných od začátku tohoto roku – v souladu se Stanovami Pionýra (a novým Občanským zákoníkem).

Pojďme si proto přiblížit, co ČRP projednávala. Rozsahem nejobsáhlejší byla informace o správě a stavu nemovitostí Pionýra převzatých v minulosti od státu, respektive Fondu dětí a mládeže. V návaznosti na zásadní úpravu právního prostředí a již vzpomínané nové Stanovy Pionýra čeká i Pionýr úprava většiny vnitřních předpisů... S jistotou dávkou nadhledu tomu i my říkáme „legislativní smršť“. Proto i značná část

jednání byla věnována projednání novelizovaných vnitřních předpisů – směrnic pro přípravu a vzdělávání, pro nakládání s nemovitým majetkem, pro registraci, evidenci a členské příspěvky či Statutu fondu obnovy majetku. Nelze při tom ale přejít i skutečnost, že všechny předpisy nebyly předloženy „náhle“, ale předcházela tomu mnohaměsíční práce na jejich úpravě, přesněji harmonizaci.

Dále ČRP obdržela informaci o stavu přípravy Konference o činnosti Pionýra (informace o práci obsahové komise), dále byla projednávána a schvalována pracovní verze podkladů pro výroční zprávu Pionýr 2014.

Současné též rozhodla o prodloužení členství Pionýra v České radě dětí a mládeže a v People Management Foru – pro rok 2015. Na program jednání přišla i otázka termínu IX. výročního zasedání Pionýra, aby nekolidoval s aktuálně plánovaným termínem CVVZ. Nakonec došlo k jeho posunu o týden na 12. listopadu 2016.

Česká rada Pionýra se pochopitelně zabývala i otázkami ekonomickými, především schválila první verzi rozpočtu Pionýra pro rok 2015. Projednáno bylo i několik dílčích aktuálních otázek, jako třeba nabídka E-mošky. Příští jednání ČRP, respektive první dílčí zasedání v roce 2015, je plánováno na duben.

red

VÝKOP Z NAŠÍ KOP

O KRÁLOVSTVÍ VE STŘEDOZEMÍ

Pohádka už nám začíná,
ruka na líci spočíná.
Poslouchejte všichni tiše,
příběh z jedné velké říše.

V té veliké říši,
třináct králů pozvedá číši.
Dvanáct z nich vousy v pivě smáčí,
třináctý oči k mléku stáčí.

Je to vládce ze střední části říše,
o které se ve Svatém písmu píše.
Je to krajina s poklady,
o arsenu jsou zde doklady.

Lidé v tomto kraji,
svoje chyby mají.
Dobré srdce vede je vpřed,
děti jsou jejich zájmů střet.

V nedávné době šlápli vedle,
to se všem někdy stává,
zkusili to napravit hnedle,
byť to nebyla velká sláva.

Ve staronové sestavě,
ptali se sebe tázavě,
zda očistit se dá,
vše, co na dno usedá.

Nic nezůstane bez povšimnutí,
a tak nastalo velké hnutí.
Rada starších řekla: „Ne ne ne,
z kasy vám předem nic nekápne.“

„Klatbu na vás uvalíme,
přesně od téhle té chvíle.“
Království však nechřadlo,
o mnoho let omladlo.

Od té doby čas dál plyne,
krok se s krůčkem sešel v míle.

...
Král všem zimním sportům a patřičnému
vzdělání holduje,
každý nový instruktor a vedoucí ho již jistě
miluje,
celá země se tak raduje,
protože mnoho dětí lyžuje.

Když je zima a sníh na dosah,
lektor se učí kurzů obsah.
Zimní tábor se konečně blíží,
kdyby jeden, minimálně čtyři.

Království však nezná jen zábavu,
pomoc druhým jim není cizí,
s Fénixem chytli se za hlavu,
Africe brýle, toť dárek ryzí.

Probíhal na zámku královský bál,
zkoušky pro vedoucí zvládnuty,
spokojen je i pan král,
další nadšenkynevládnuty.

Člověk si tu žije blaze,
jako v Praze - jen ne tak draze.
I když není peněz moc,
přežili jsme třístou noc.

Kdo by neznal, nevěděl,
o tajemné kráse,
ten od rádců nevyzvěděl
o Čimelicích, zdá se.

Základna u řeky,
chatičky v dohledu,
od závoří bez kliky,
je krásného pohledu.

Srdce jen poskočí,
jaký houf dětí hrne se,
z autobusu rychle vyskočí
a do jídelny žene se.

Letos tu zvířátkům nebylo smutno,
od dubna pořád naplněno,
a podotknout je opravdu nutno,
že žádné zvíře nezraněno.

Přežili jsme my i oni,
a my nejen ty tábory.
Školní rok začnem jak předloni,
nejprve třeba náborny.

Děti stále přibývá,
nadšených vedoucích též,
a to že by to byla lež,
nemůže být v našem kraji ani řeč.

Jsme možná jiní, možná stejní,
co nás však spojuje,
že jsme říši věrní.
Nejsme k problémům lhostejní,
vždyť Pionýr sblízuje :-)

Autoři: **Alena Nováková, Jakub Hanuš**
(Předseda Středočeské KOP)

PÍSEŇ ČESKÝCH SRDCÍ

O výchově k vlastenectví se v pionýrských materiálech i při různých debatách mluví celkem pravidelně. Na jejím významu panuje jasná shoda, ale jak by měla vypadat v praxi, to je úplně jiná otázka s mnoha rozličnými odpověďmi. Jasně ale je, že k úplným základům i u dětí patří znalost státní hymny. Určitě ale neuškodí také znát historii naší hymny – nejen, kdo je jejím autorem, ale také jakou urazila cestu od písně v nepříliš úspěšné divadelní hře až mezi naše státní symboly. Pomůže s tím dále uvedený text, který jsme převzali z říjnového vydání časopisu Živá historie. Jde o obsáhlé povídání, ale vytrvalé čtenáře odmění spoustou zajímavých informací.

„Její nápev je vroucí, srdečný a cituplný! Domnívám se, že pro tuto vnitřní hřejivost ji lid povýšil na národní hymnu.“ Toto uvedl ve stém roce existence písně Kde domov můj? skladatel a etnograf Jindřich Jindřich. Jak se skladba, která na rozdíl od jiných národních písní nevznikla jako projev síly a sebevědomí, stala symbolem státní moci?

V neděli 21. prosince 1834 se ve Stavovském divadle konala premiéra frašky Josefa Kajetána Tyla „Fidlovačka, aneb žádný hněv a žádná rvačka“, jejíž hudbu složil František Škroup. Datum premiéry jinak průměrné hry vešlo do dějin díky písni slepého houslisty Mareše v podání renomovaného pěvce Karla Strakatého. Budoucnost skladby ještě nikdo neznal, ale už tehdy vyvolala silné emoce „Když píseň započala, nastalo v divadle hrobové ticho, všecko zatajilo dech. Pěvec zpíval dojemně s pohnutím, a když umlkl, ticho potrvalo ještě několik okamžiků. Pak nastaly nekonečné projevy radosti a nadšení.“ Někteří badatelé se domnívají, že melodii písně převzal Škroup z Mozartovy koncertní symfonie Es dur pro hoboj, klarinet, fagot a lesní roh K 297 b, kde podobný motiv zaznívá, ale pravdu už se asi nikdy nedozvíme.

DÍTĚ NEÚSPĚŠNÉ FRAŠKY

Cílem autorů bylo vytvořit první české dílo v žánru frašky se současným tématem. Zasadili proto milostnou zápletku hry na pozadí staropražské ševcovské pouti zvané Fidlovačka, která se konávala od konce 18. století vždy ve středu po Velikonocích v pražských Nuslích. Premiéra Fidlovačky proběhla ve čtyři hodiny odpoledne, v době vyhrazené českým představením – večer se hrávalo německy. Hra sama příliš úspěšná nebyla. Dočkala se jediné reprízy v lednu 1835 a poté upadla na řadu let v zapomnění. V českém tisku měla slušné kritiky, ovšem recenze v pražských německých novinách Bohemia byla nemilosrdná – hře byla vytýkána hrubost a sprostota. Přesto i německý tisk přiznal čaromoc písně slepého houslisty a paradoxně její text na svých stránkách jako první uveřejnil.

Text písně Kde domov můj paradoxně uveřejnil jako první německý tisk.

Po stažení hry žila píseň Kde domov můj? vlastním životem. Původně byla jen jednou z mnoha vlasteneckých písní, jež se zpívaly při společenských zábavách a výletech, na kterých si získala značnou popularitu. K jejímu masovému rozšíření zásadním způsobem přispěli pěvci Karel Strakatý a Jan Křtitel Píšek, kteří ji zařadili do svého repertoáru. Jejich přičiněním se skladba šířila i za hranice českých zemí. V Píškově podání údajně roku 1847 rozplakala samotnou anglickou královnu Viktorii. Zdaleka však nebyla ještě chápána jako národní hymna, té se v revolučním

roce 1848 blížila spíš píseň Hej, Slované! (viz. Hrdé a bojovné hymny jiných národů).

DOBOVÝ KONTEXT

Tajemství písně slepého houslisty

Po příčinách kouzla Marešovy písně pátrají celé generace badatelů. Odpovědí na tuto otázku je především idyličnost a citovost skladby vystihující smírnou povahu českého vlastenectví. Pouhý citový náboj ovšem nevyvětluje její vzestup do pozice státní hymny. Skladba je vlastně projevem snahy prosadit nárok na území, ve kterém žila dvě etnika, české a německé. Píseň slepého houslisty z Fidlovačky je v dobovém kontextu zápasem o politickou hegemonii, hledání domova je hledáním národa. Zatímco první sloka opěvuje krásy české krajiny, druhá na otázku „Kde domov můj?“ odpovídá „Mezi Čechy domov můj.“ Česká národní společnost sice v době obrození nepředstavovala realitu, byla spíš ve fázi iluze či snu, přesto je v těchto slovech vyjádřen nárok na české vlastnictví země. Ony „anticurkrandlové“ kritiky tedy vyplývají pouze ze vzdálenosti myšlenkového světa první poloviny 19. století od myšlení moderní národní společnosti.

Druhá sloka Marešovy písně:

Kde domov můj?! Kde domov můj?!

V kraji znáš-li bohumilém

duše outlé v těle čilém,

mysl jasnou, zniak a zdar,

a tu sílu, vzdoru zmar:

To je Čechů slavné plémě –

(: Mezi Čechy domov můj! :)

PARAFRÁZE SMUTEČNÍ I SATIRICKÉ

Od svého vzniku se píseň šířila po slovanckých zemích a v Německu. S českými emigranty se dostala až do zámoří. Postupem času začaly vznikat nejen její překlady do cizích jazyků, ale i místní varianty a obměny. Během sta let byla Tylova slova přeložena do šestnácti jazyků a vzniklo devadesát dva parafrází. Zcela zvláštní představuje text Josefa Františka Smetany, který složil roku 1856 k příležitosti Tylova pohřbu:

Kde domov tvůj? Kde domov tvůj?

Cesta tvoje dokonána,

žití truchlohra dohrána,

milovaný pěvče náš!

Na vavříne spočíváš:

v klidném lůně věrné matky

(zem posvátná – domov tvůj! :)

Skladba v původní verzi zazněla i při pohřbu druhého tvůrce Fidlovačky

Františka Škroupa v Rotterdamu roku 1862. Přání odpočívat v české zemi ale skladateli dopřáno nebylo, protože rodina neměla finance na převoz ostatků do vlasti.

Na popularitě písní Kde domov můj? Jistě přidal její zařazení do seznamu zapovězených písní po roce 1848. Ještě v roce 1859, na sklonku neoabsolutistické éry, byli kvůli jejímu zpěvu rozháněni a zatýkáni studenti. Tím spíš pak byla povýšena na úroveň národní hymny – od konce padesátých let při ní lidé smekali a od počátku let šedesátých při jejím zpěvu povstávali.

Po obnovení ústavnosti v Rakousku roku 1861 se zpěv písně stal pravidelnou součástí vlasteneckých slavností, odhalování pomníků či demonstrací. Na období útlaku vzniklo několik politicko-satirických parafrází:

Kde domov můj? Kde domov můj?

Konkordát kde národ plaší,

Peklem kde lid flandák straší,

Němčour kde na pána hrá,

Maďar v notu krákorá,

Kde slovenský národ vzdychá –

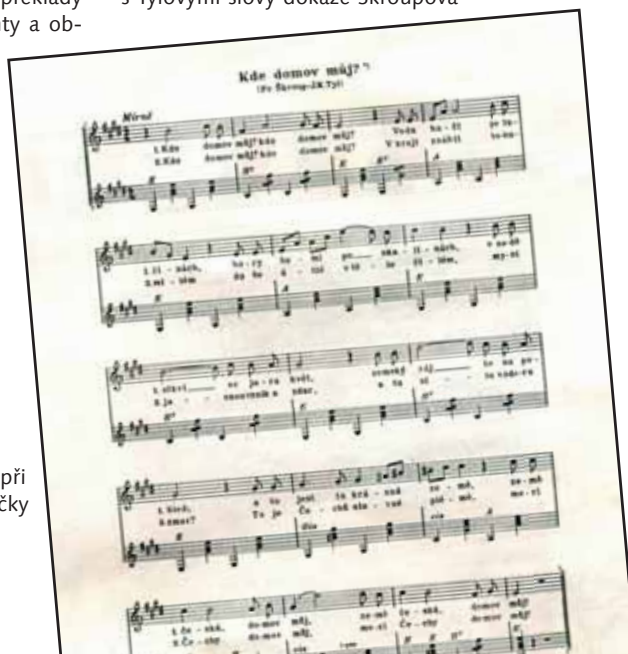
(: Tam v tom bm-bm, domov můj.:)

POHLED HUDEBNÍHO KRITIKA

Melodie lahodná

Mediálně známý hudební kritik Jiří Černý českou hymnu hodnotí takto:

„Stačí zlatá medaile na olympijských hrách, jedno Kde domov můj?, a hned je proč znovu vznášet vůči starému zpěvohernímu popěvku z Fidlovačky pochybovačné dotazy týkající se krotkosti naší hymny. Z dnešních nespokojených se ozývá Milan Uhde: „Hymna se mi nelíbí. Zatímco jiní mají bojovné písně, naše je žebráckou písní, která se doprošuje, písní slepého Mareše, který sice opěvuje krásy vlasti, ale opěvuje je člověk, který nevidí.“ Přísně logicky jsou postřehy oprávněné. Jenže ono se to v romantismu takhle nebralo. Co s Tylovými slovy dokáže Škroupova

melodie, netušil ani sám skladatel. Jako dirigent a zpěvák sice změnil text, aby se lépe zpívalo, odmítl Tylovo přání sborově opakovat poslední řádky, ale ani tak si od písničky nevidomého houslisty mnoho nesliboval.

Masarykovi dnešní pravnucci ve sportovních redakcích zase potřebují hymnu, jaká by hnala k vítězstvím českého borce. Mně stačí jakákoli, která není lacině líbivá, tvrdě účelová nebo nudná. Jsem zajedno s estetickým Otakarem Hostinským, pro něhož byla Škroupova „melodie lahodná, plyná, pěkně stupňovaná a zaokrouhlená, při tom vroucná, hlubokého výrazu schopná“. V posledku je u každé písničky důležitější hudba než text. Kdo to řekl? Například Karel Kryl.

Jiří Černý, hudební kritik

KRIKA CUKRKANDLOVOSTI

Počínaje mohutným rozmachem národního života v sedmdesátých letech se vůči skladbě začaly objevovat výtky ze strany některých příslušníků mladší generace. Byl kritizován „cukrkandlový nápěv“. V době státoprávních zápasů české politiky se píseň o krásách vlasti jevila málo bojovná. Uvažovalo se například o novém textu pro sbor ze Smetanovy opery Braniboři v Čechách, ale i o složení kompletně nové písničky. Když vyběhl Jan Neruda Bedřicha Smetanu k sepsání hymny, skladatel prý odmítl se slovy:

„Pravá hymna národní musí vytrysknout sama ze srdce lidu, kterou píseň lid sám na svou hymnu povznesl, ta hymnou jeho také zůstane. Až doposud píseň, „Kde domov můj?“ jest hymnou českého lidu – nechmež ji zpívat tak dlouho, pokud našemu lidu jiná do srdce nevnikne.“

Nerudova nelibost k písni se odrazila v parodii, kterou vytvořil již roku 1859. Hned v první sloce se vysmívá některým pokleslým atributům národní existence:

Kde domov můj, kde domov můj?

*Tam kde pivovary strmí,
a kde sádké husy krmí,
kde mělnické vinice
lidem dělaj opice,
jež malínský křen zas spraví
(: mezi křeny domov můj! :)*

Cíle, které si kladli obrozenci, byly na konci 19. století naplněny. Česká společnost dozrála a narostlo jí sebevědomí. Pro nejednoho vzdělance začalo uctívání písničky Kde domov můj? znamenat téměř totéž, jako věřit v rukopisnou falzu. Rozhodujícím okamžikem pro přijetí Škroupovy a Tylovy písničky jako národní hymny byla až léta první světové války.

PÍSEŇ PÍSNÍ NÁRODU ČESKÉHO

Kde domov můj? zpívali čeští vojáci odjíždějící na frontu a v zákopech, hrála se též při jejich pohřbech. Slovy pamětníka: „Jako pohádková víla obletovala srdceryvné chvíle loučení vojáků s rodinami a milenkami, hrozná scény z bojišť a posléze všechna ta místa v širém světě, kam rozvál válečný vích naše lidi.“

V pohnuté době Velké války byla po více než osmdesáti letech opět uvedena na divadelní

prkna Fidlovačka. Stalo se tak 9. července 1917 ve Vinohradském divadle. Kdysi zavrhaná fraška nyní dosáhla více než sedmdesáti repríz. Při Marešově zpěvu zpívalo obecenstvo společně s herci. Autentický popis poskytly svým čtenářům Lidové noviny: „K pěvci druží se sbor, opakují slova písničky, zpívají ji všichni. A píseň přeskakuje do hlediště, vstává se ne na povel, ale z pokorné úcty, a píseň hřmí celým divadlem. Sotva utichne, tisíce dlaní bouřlivě tleská, a znovu se povstává a znovu zpívá. Ta píseň nás osvobodila z kletby tříletého mlčení. Ano, český národ nezapomene této písničky nikdy!“

Triumfálně se Kde domov můj? neslo rovněž pražskými ulicemi 28. října 1918 při vyhlášení nezávislosti. Jistě tedy nepřekvapí, že právě tato píseň byla přijata za českou státní hymnu. Prvním dokladem jejího oficiálního postavení byl výnos ministerstva národní obrany z 13. prosince 1918, který roku 1920 potvrdilo usnesení vlády. Československou hymnu představovala první sloka písničky Kde domov můj? bezprostředně následovaná slovenskou částí Nad Tatrou sa blýska. Nemuselo však tomu tak být. Krátce po převratu totiž opět ožila diskuse o vytvoření nové hymny, která trvala do poloviny třicátých let. Hned v počátcích samostatného státu věnoval známý český velkoobchodník V. Chmel 3000 korun jako cenu za novou republikánskou hymnu, kýmž výsledkem se ale nedostavil.

STÁLE TA STARÁ PÍSNÍČKA

Sám „prezident Osvoboditel“ Masaryk od dvacátých let marně navrhoval vytvoření nové hymny odpovídající potřebám státu, v němž kromě Čechoslováků žilo nezanedbatelné množství Němců a dalších národností: „Nemůžeme žádat od Němců, aby se nadchli pro slovenskou hymnu, přesto, že by snad s náležitou úpravou zpívali náš Kde domov můj? Potřebujeme nové lidové hymny, které by se hodily všem státním příslušníkům.“ Situaci stručně shrnul takto: „Máme dnes hymny dvě, a bylo by lépe, když bychom měli jen jednu, která by se hodila všem bez rozdílu národností.“ Snad v souladu s prezidentovým stanoviskem se ve třicátých letech objevily zvěsti o existenci nové hymny.

K příznivcům změny československé hymny patřil i samotný prezident Masaryk. Také vystoupení ministra Vavro Šrobára roku 1934 s vyzvou hledat nového Tyla a Škroupa dokládá, že se na změnu hymny skutečně vážně pomýšlelo. Ne náhodou se v té době opět vynořil pokus o alternativu k písni slepého Mareše v podobě již zmíněné Smetanovy sborové skladby.

Tiskem vyšla v úpravě Jindřicha Jindřicha na slova z pozůstalosti Františka Adolfa Šuberta, prvního ředitele Národního divadla:

*Uděla naše hodina,
k svobodě znova národ vstává,
za svoji čest, jazyk, za svůj krov,
za svoje práva v boji se dává.*

Tato verze se stejně jako všechny předchozí neujala. Namísto nové jednotné hymny

byly roku 1933 vedle původní verze vyhlášeny také oficiální překlady do maďarštiny a němčiny.

Mimo výtky týkající se faktu, že státní hymnu tvoří písničky dvě, se nadále zdůrazňovala přílišná idylichost Škroupova textu: „Hymny jiných národů duní a hřímají, vyzývají k jakémusi pochodu, ale naše v sladkém roztožení stojí na jednom místě.“ Kritické hodnocení publicisty Ferdinanda Peroutky je jen slabým odvarem antisemitského výroku básníka Otokara Březiny, který zdůvodnil, proč zůstalo u zatížené písničky, následovně: „Ale to se udělalo kvůli Židům, u nás je všechno požídatosteno!“

VĚČNÁ MELODIE

Žádný z uvedených argumentů nenašel ohlas, dokonce ani ten Březinův během protektorátu, kdy se česká hymna nadále hrála v sepišti s německou či nacistickou. Podobně se v padesátých letech připojovala k československé hymně sovětská, někdy též Píseň práce nebo Internacionála. Spontánní zpěv hymny byl opět příznačný až pro listopadové dny 1989. O rok později byla píseň Kde domov můj? poprvé ústavně uzákoněna jako státní symbol vedle vlajky, státního znaku a státní pečeti.

HYMNA PIONÝRSKÝMA OČIMA

Státní hymna se může zdát jako příliš vznešená záležitost pro práci v oddíle, co bychom si ostatně s dětmi s ní počali? Chtělo by se přitakat, pokud bychom ovšem nebyli spolek výchovný, mezi jehož ideály jsou pojmy Paměť, Poznání...

Státní hymna je součástí širšího povědomí – výchovy k tradicím: znak, vlajka, hymna, až po třeba případně korunovační klenoty..., jehož smyslem je vytvářet kladný a citový vztah ke kulturnímu dědictví a státním symbolům.

Cílem jistě je:

- Znat slova hymny ČR, případně ji umět zazpívat.
- Vědět, kdo je autorem textu, kdo ho zhudebnil a jaké okolnosti následovaly.
- Při jakých příležitostech se hraje.
- Zasoutěžit si třeba v poznávání ukázek obdobných významných písní jiných států...

Hymna může vhodně doplnit i práci s některými aktivitami z nových výchovných programů. Například v programu Mláďátka najdete aktivitu nazvanou „Sovík a český stát“, ve které se nejmenší děti seznamují se státním znakem a vlajkou, v programu Tajemství staré truhly najdete zase aktivitu „Hudba“, kterou lze s hymnou dobře propojit (i když při ní lze použít i jinou hudbu).

OCHRANKA PRO OSOBNOST

Na jednoho z mých přátel, dlouholetého advokáta, se obrátila pohledná mladá dáma, která si v době studií přivydělávala jako modelka. Při jedné ze zakázek, určených pro reklamní katalog koupelen, pořídila několik snímků ve sprše, kde byla zachycena, logicky, bez oděvu. Původně chtěla zakázku odmítnout, zadavatel však zdvojnásobil honorář, souhlasil s tím, že na snímcích bude záda, aby nebyl zachycen obličej, a do smlouvy i připojil doložku, že snímky jsou výlučně pro katalog a jiné užití je vyloučeno. Tak se i stalo. Slečna, po několika letech, již jako mladá paní, na reklamní ploše u dálnice spatřila jeden z těchto snímků. Místní prodejce informoval o aktuální nabídce a informací podpořil snímkem sprchující se „naší“ mladé dámy. Měla ze snímku radost – byl opravdu pěkný a jí to slušelo. Manžel však byl jiného názoru a trval na „právních“ krocích. Tak se dáma ocitla u mého přítele. Kolega sepsal žalobu směřující k zákazu použití snímku a na zaplacení „odškodného“ v řádu několika tisíců korun. Když se pak všichni sešli v soudní síni, soudce připomněl základní podmínky úspěšnosti žaloby: zveřejnění podoby žalobkyně a neoprávněnost zveřejnění. Strana žalovaná se prokázala smlouvou s agenturou, která jí práva na užití snímku „prodala“, žalobkyně smlouvou, podle které byly snímky pořízeny jen pro katalog. Soudce konstatoval porušení zákona, které sice způsobila agentura, ale odpovědnost nese žalovaný, který se pak musí hojit na agentuře. Poté se potutelně usmál a nezměněným monotónním hlasem pokračoval dotazem, zda je mezi stranami nesporné, že na snímku je žalobkyně, či zda k tomu bude vedeno důkazní řízení ... odmlčel se ... například porovnáním snímku s originálem. V jednací síni zavládlo ticho. Žalobkyně zrudla a kolega rychle otevřel spis a začal v něm zuřivě listovat, aby skryl své pobavení nad představou, jak soudce, právní zástupci a bodrý žalovaný porovnávají sporný snímek s rozhodnými částmi těla žalobkyně. Právní zástupce žalovaného, který v této představě nic zábavného neshledal a věc chtěl mít co nejdříve za sebou, prohlásil, že jejich strana uznává podobu žalobkyně za nespornou. Soudce posmutněl a pokračoval v jednání. Jeho rozhodnutí bylo nakonec velmi moudré: Další použití snímku zakázal, ovšem odškodné nepřiznal s tím, že pokud někdo takové snímky nechá pořídít, byť k jinému účelu, bere na sebe i částečné riziko toho, že mohou být použity i jinak, než bylo dohodnuto.

OCHRANA OSOBNOSTI

Tímto příběhem jsem uvedl povídání o ochraně osobnosti. Název zní velmi nezábavně a navozuje dojem šedé teorie, která se s praktickým životem prolíná zcela výjimečně.

Náš příběh však svědčí o opaku a podobná situace může potkat někoho z vás – například zveřejněním nějakého méně lichotivého snímku coby ilustrace v časopise – a logicky některé z našich svěřenců.

Občanský zákoník nově věnuje ochraně lidské osobnosti značný rozsah a počítá i s ochranou všech přirozených práv, zejména

(náhodní kolemjdoucí v televizní reportáži) a

- b) přirozené licence – situace, kdy dochází k zachycení podoby v určitých, modelových, opakovaně se vyskytujících situacích a kde je souhlas se zachycením, v drtivé většině případů, udělen neformálně – například o školní fotografie, skupinové fotografie či fotografie svatební. Souhlas se prostě předpokládá (nelze jej však vynucovat). Do této skupiny patří i předpokládaný souhlas k šíření podobizny, dovozaný ze souhlasu při zachycení za okolností, kdy je zřejmé, že dojde k šíření (rozhovor do kamery s logem televizní stanice obsahuje předpoklad možného vysílání).

CO SMÍME A CO NE?

Jak tedy se zachycením podoby našich svěřenců? Určitá část fotodokumentace naší činnosti bude spadat do oblasti přirozených licencí: je logické a běžné, že jsou volnočasové aktivity dokumentovány, že jsou pořizovány skupinové a podobné snímky. Naše činnost je činností výchovnou a veřejně prospěšnou – proto je logické, že budou zachycovány i jednotlivé její formy (schůzky, výpravy apod.) Užití snímků – tedy šíření podoby – například na webových stránkách – podle mého spadá pod licenci zpravodajskou. Nedovoleným by bylo zveřejnění snímků dětí v situacích zesměšňujících, ponižujících či např. při nedostatečném oblečení či v jiných situacích porušujících

právo na soukromí. K odstranění všech pochybností přispěje, pokud rodič (či jiný zákonný zástupce), na naši žádost, písemně potvrdí, že „souhlasí se zachycením podoby dítěte a s použitím snímků s jeho podobou k informaci o činnosti spolku“. Taková věta se snadno dá přidat například do přihlášky na akci.

I dětský svěřenec má soukromí, byť by se to na prvý pohled nemuselo zdát: Přece přiznáváme dítěti právo užívat toaletu bez přítomnosti jiného – a to je právě projev práva na ochranu soukromí, který máme vštěpen výchovou. Vedle samozřejmých projevů, jako je převlékání, osobní hygiena apod. má soukromí projev v podobě dopisů (které nemáme právo číst, pokud nebudeme udělen souhlas), ochraně jiných věcí osobní povahy – například dopisy, deníky, diáře, obsah mobilního telefonu, stejně jako komunikace na sociálních sítích či pomocí počítačových programů. Soukromý charakter má i obsah rozhovorů, kdy je zřejmé, komu je adresováno pronášené sdělení.

**Michal Pokorný, advokát
právní zástupce Pionýra**

života a důstojnosti, zdraví, lidské vážnosti a cti, a současně stanoví, že každý je povinen ctít svobodné rozhodnutí jiného žít podle vlastního uvážení.

Podle mých zkušeností se v naší činnosti lze setkat zejména se dvěma projevy práva na ochranu osobnosti: jednak s právem na ochranu podoby, jednak s právem na ochranu soukromí v širším slova smyslu (podoba je totiž také součástí soukromí). Když tedy na výpravě vezmeme do rukou fotoaparát, měli bychom si uvědomit, že jen se svolením dotčeného (nebo jeho zákonného zástupce u nezletilých):

- ☞ můžeme zachytit cizí podobu tak, aby bylo možné určit totožnost (tedy rozpoznatelně), a
- ☞ jakkoliv – tedy tiskem, filmem nebo na webových stránkách šířit zachycenou cizí podobu.

Tento zákaz neplatí bezvýhradně. Existují dvě skupiny licencí (zákonem uděleného souhlasu):

- a) tzv. zákonné licence, např. pro potřeby úřední (fotografie pro občanský průkaz či pas), k vědeckému nebo uměleckému účelu a pro různé druhy zpravodajství

1

2

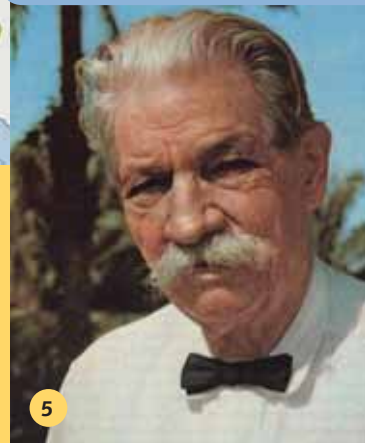
3

4

- 2. 1. 1965** vysílala Československá televize poprvé Večerníček.
- 3. 1. 1975** uzavřelo Rakousko a Rusko smlouvu o třetím dělení Polska.
- 4. 1. 1900** v Praze vznikl Pražský automobilový klub.
- 4. 1. 1915** se narodil Adolf Opálka, voják, velitel parašutistické sabotážní skupiny Out Distance. Zemřel 18. června 1942 na kúru pravoslavného kostela svatých Cyrila a Metoděje v Resselově ulici společně s dalšími šesti parašutisty, kteří se podíleli na přípravě a provedení atentátu na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha. (obr. 1)
- 5. 1. 1355** byl Karel IV. v Miláně korunován lombardským králem.
- 6. 1.** probíhá v České republice Tříkrálová sbírka (od roku 2001 pravidelně každý rok).
- 7. 1. 1925** se narodil Gerald Durrell, britský spisovatel knih pro děti i dospělé, humorista, zoolog a popularizátor ochrany přírody († 30. ledna 1995). Jako jeden z prvních se snažil upozornit na význam ochrany ohrožených druhů zvířat, pro které založil Jerseyskou zoo. V roce 2010 byl na jeho počest pojmenován nově objevený druh šelmy galidie Durrelllova. (obr. 2)
- 8. 1. 1935** se narodil Elvis Presley, americký zpěvák známý také jako „Král Rock ‘n’ Rollu“ († 16. srpna 1977). Dodnes byla prodána více než miliarda kopií jeho nahrávek. Kromě hudby se věnoval i hraní – ztvárnil přes 30 filmových rolí. (obr. 3)
- 11. 1. 1755** se narodil Alexander Hamilton, americký právník, ekonom a politik – první ministr financí USA († 12. července 1804).
- 11. 1. 1945** bylo uzavřeno příměří mezi řeckou vládou, komunistickými partyzány ELAS a britskými jednotkami.
- 12. 1. 1915** se narodil Štefan Košina, československý voják († 28. listopadu 1983) a příslušník výsadku Manganese, jehož úkolem bylo organizovat odboj na Slovensku a udržovat radiové spojení s Londýnem.
- 12. 1. 1925** se narodil Karel Werner, český indolog, autor mnoha studií a hostující profesor na několika univerzitách v ČR i v zahraničí.
- 12. 1. 1945** byla zahájena Viselsko-oderská operace, při které zahнала Rudá armáda německá vojska za Odru.
- 13. 1. 845** na dvoře Ludvíka Němce, krále Východofranské říše, přijalo čtrnáct českých knížat křesťanství. (obr. 4)
- 14. 1. 1875** se narodil Albert Schweitzer, německý protestantský teolog, filozof a lékař, nositel Nobelovy ceny za mír z r. 1952 († 4. září 1965). Roku 1913 odjel z Evropy do Afriky a z vlastních prostředků založil v Lambaréné (tehdy Francouzská rovníková Afrika, dnes Gabon) nemocnici, kterou financoval jednak z darů, jednak z prostředků, které vydělával jako varhanní virtuózní prostřednictvím koncertů, na nichž interpretoval varhanní skladby J. S. Bacha. (obr. 5)
- 15. 1. 1945** se v prostoru Jasla pět dělostřeleckých pluků 1. čs. armádního sboru úspěšně podílelo na zahájení útočné zakarpatské operace proti německým vojskům.

- 16. 1. 1895** se narodil Antonín Pelc, karikaturista, malíř a ilustrátor († 24. března 1967). (obr. 6)
- 18. 1. 1955** se narodil Kevin Costner, americký filmový herec a režisér.
- 20. 1. 1965** se narodil zpěvák Kamil Střihavka.
- 21. 1. 1905** se narodil Christian Dior, francouzský módní návrhář († 24. října 1957).
- 22. 1. 1905** – „Krvavá neděle“ v ruském Petrohradu. Více než tisíc ze 140 000 protestujících dělníků bylo postřeleno carskou armádou. Následovala řada stávek v téměř všech velkých ruských městech, střety demonstrantů s vojskem a policií.
- 22. 1. 1955** se narodil fotbalista Ladislav Vízek (mj. tchán Vladimíra Šmícer). (obr. 7)
- 23. 1. 1855** se narodil John Browning, americký konstruktér zbraní († 26. listopadu 1926).
- 23. 1. 1945** vydala protektorátní vláda nařízení o nucených pracích pro muže od 18 do 50 let.
- 24. 1. 1945** nechal Adolf Hitler zničit památník vítězství Němců v 1. světové válce u Tannenbergu.
- 25. 1. 1905** byl v jihoafrickém dole nalezen největší diamant v historii o váze 3 106 karátů. Později získal jméno Cullinan. (obr. 7)
- 26. 1. 1925** se narodil Paul Newman, americký herec a režisér († 26. září 2008). (obr. 8)
- 27. 1. 1945** byl osvobozen koncentrační tábor v Osvětimi.
- 29. 1. 1965** se narodil hokejový brankář Dominik Hašek, první Čech v hokejové Síni slávy.
- 31. 1. 1915** byl poprvé použit nervový plyn (1. světová válka). Německá armáda ho užíla proti ruským vojákům.
- 31. 1. 1785** se narodila Magdalena Dobromila Rettigová, buditelka, spisovatelka, autorka kuchařek, básní, divadelních her a krátkých próz († 5. srpna 1845).

5

6

7

8

UMBERTO NOBILE

(21. ledna. 1885–30. července 1978) byl italský generál, vzduchoplavec, konstruktér a objevitel. Poprvé zaznamenal velký úspěch v roce 1926, kdy spolu s Roaldem Amundsenem a L. Ellsworthem přeletěl severní pól na vzducholodi Norge, o jejíž konstrukci jej Amundsen požádal. Výprava byla částečně sponzorovaná fašistickou vládou Benita Mussoliniho, který v ní nadšeně spatřoval možnost pro proslavení Itálie a jejího vývoje v moderní vědě. Nobile za své zásluhy po ukončení expedice získal čestné členství ve fašistické straně. Mussolini chtěl jeho úspěch využít pro další propagandu, a proto podpořil jeho další polární výpravu roku 1928 na vzducholodi Italia (obr. 9), tentokrát nesoucí italskou vlajku. Šestnáctičlenná posádka byla téměř výhradně italská. Jedním z dvou cizinců byl český radiolog František Běhounek. Vzducholoď při návratu z pólu ztroskotala severně od Špicberk. Při mezinárodně organizované záchranné výpravě o měsíc později zemřel polárník Amundsen. Sám Nobile byl kontroverzně zachráněn jako první švédským letcem Einerem Lundborgem, který dostal příkaz, že Nobileho musí zachránit jako prvního. Moderní studie dokazují (a potvrzuje to i Běhounek), že Nobile chtěl jako kapitán výpravy opustit místo ztroskotání jako poslední. Lundborg sám havaroval při pokusu o záchranu dalších členů posádky Italia.

Kaleidoskop připravil Lee

9

PIONÝRSKÝ SEDMIKVÍTEK V PLNÝCH OBRÁTKÁCH

Pod tímto názvem se skrývá v pravdě unikátní soubor kulturních soutěží pro děti a mládež, který je nejen bohatý z hlediska žánrů a forem (od různých hudebních žánrů, přes klasické, moderní i folklorní tance, fotografii, rukodělné a výtvarné práce až po literaturu ve všech podobách), ale také zcela otevřený. A zdaleka není určen jen pro „profesionály“, zasoutěžit si a poznat vrstevníky s podobnými zájmy může skutečně kdokoli. V listopadu vyvrcholily soutěže v tancích, folklorních tancích a také přehlídka mladých rockových kapel.

